Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5251 — 10/23 ՄԱՅԻՍ 1903 — ՇԱԲԱԹ — 26 ԱՊՐԻԼ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5251

در علیه ده غلطه ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցо փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոյսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 դրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրգ.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱԶ ՈՒ ԶԱԽ

ՓԱՌԱՏԱԾ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐ

Քաղաքական Ժողովոյ վերջին նիստին որոշումները կրկին ուշադրութիւն կը հրաւիրեն հանրային հաստատութեանց պատկանեալ ստացուածքներուն վիճակին նկատմամբ։ Ամիսներ առաջ, Պատրիարքարանի մէկ շրջաբերականը կը հրաւիրէր բոլոր Թաղ. Խորհուրդները եւ ուրիշ հանր. հաստատութեանց վարիչ մարմինները՝ որպէս զի առանց ժամանակ կորսնցնելու ապահովագրեն իրենց իրաւասութեան տակ գտնուող ամէն տեսակ կարեւոր կալուածներ։

Որոշումը չատ գովելի էր։ կալուածի մը հրկիզումը երբեմն կրնայ անտարբերութեամբ դիտուիլ, բայց չատ անգամ այդ կալուածէն կախում կ'ունենայ կրթական եւ եկեղեցական հաստատութիւններու մատակարարութիւնը։ Եթէ այդ կարգի հաստատութիւններ կալուածներ ունէն, ապահովաբար իրէ զարդ մը չեն նկատեր զանոնք. անկէ զատ հասոյթը իրենց սա կամ նա պէտքը եւ կամ ծախքը գոցելու սահմանուած է. ինչ պիտի ընեն երբ հրդեհ մը այդ կալուածները փճացնէ յանկարծ. ինչպէ՞ս պիտի հասնին անոնց հասոյթով գոցուած ծախքերուն։ Հաստատութեան մատակարարութիւնը պիտի խանգարուի իսկոյն, պարտքեր պիտի գոյանան, եւ տարիներ պէտք պիտի ըլլայ՝ մինչեւ որ յաջողուի փճացածին տեղ հասոյթի նոր աղբիւրներ գտնել։

Պատրիարքական շրջաբերականը այս անպատահութեան առաջքը առնելու կոչող միակ ու անմիջական միջոցը ցոյց կու տար այդ կարգի կալուածներու պատասխանատու մարմիններուն, այսինքն ապահովագրութիւնը, եւ կը յանձնարարէր կարելի եղածին չափ շուտ օգտուիլ անոր առաւելութիւններէն։

* * *

Ցայտնի չէ թէ Թաղ. Խորհուրդներն ու միւս պատասխանատու մարմինները ինչ տեսակ ընդունելութիւն ըրին այդ շրջաբերականին։ Հետեւեցան տրուած խորհուրդին, ապահովագրեցին իրենց պատկանեալ հաստատութեանց գոնէ այն կալուածները որոնք կրնային կարեւոր նկատուիլ։ Բան մը չենք գիտեր այս մասին։

Ցայտնի եղածը սա է որ այդ շրջաբերականին ցուցուելէն չատ վերջ, Պանտըրմայի մէջ եկեղեցւոյ սեփական կարեւոր ու հասութաբեր կալուած մը այրեցաւ, առանց ապահովագրուած ըլլալու, եւ պարզ անփութութեան մը պատճառաւ եկեղեցին զրկուած մնաց հասոյթի չատ էական աղբիւրէ մը։

Այս օրերս ալ Պիլէճիկի չուկային մէջ պատահած հրդեհին առթիւ յայտնուեցաւ թէ այրեր է նաեւ եկեղեցւոյ սեփական հաստատութիւն կալուած մը, —առանց ապահովագրուած ըլլալու,—եւ թէ Վիճակին միւս բոլոր եկեղեցապատկան կալուածներն ալ իրենց կարգին չեն ապահովագրուած։

Այս չաբթի, Թաղ. Ժողով եւ Տնտեսական խորհուրդ միեւնոյն առեն նկատողութեան առին խնդիրը։ Պանտրմայի կալուածներուն փճացումէն ի վեր կը տպասէին անչուշտ թէ միւս Թաղ. Խորհուրդները պիտի օգտուին այդ օրինակէն եւ պիտի միութեան ժամ առաջ ամէն զգուշութիւն ձեռք առնել։ Պիլէճիկի պարագան սակայն յայտնեց թէ ղուր տեղն էր այդ ակնկալութիւնը։ Պատրիարքական շրջաբերականը բաղձացուած արդիւնքը առաջ չէր բերած, եւ այդ երկու օրինակները աչքի առջեւ ունենալով, ո՛ եւ է մէկուն համար դժուար չպիտի ըլլար հետեւցնել թէ բոլոր եկեղեցապատկան կալուածները ըստ առաջնոյն առանց ապահովագրութեան կը մնան։

Մեեւնոյն նկատումով անչուշտ, Թաղ. Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ որոշեց հրաւանագ տալ Պիլէճիկի Դաւառային Վարչութեան, որպէս զի միւս կալուածները անյապաղ ապահովագրութեան ներքեւ դնէ։ Որոշեց նաեւ ընդհ. շրջաբերական մը ուղղել գաւառային գլխաւոր Վիճակներու վարչութեանց, յանձնարարելով որ ապահովագրեն այն կալուածները որոնք արժէք ունին, եւ կրնան հրդեհի վտանգին ենթարկուիլ։

* * *

Այդ նոր շրջաբերականին պիտի անսա՞ն Թաղ. Խորհուրդները։ Շիտակը ո՛չ մէկ ապահովութիւն կարելի է անուանել այդ մասին։ Ապահովագրութեան համար վճարուելիք դրամը այդ մարդոց աչքին ընդհանրապէս չքեղանքի պէս բան մը կ'երեւայ. վերջէն միայն, կալուածներուն փճացած միջոցին խելքերնին գլուխնին կուգայ, թէեւ բանի մը չի ծառայեր, գործը գործէն անցած ըլլալով։

Շրջաբերականը ղրկելով հանդերձ, պէտք է համար պահանջել անոնցմէ, պէտք է ստիպել զանոնք որ ապահովագրական ընկերութեանց հետ իրենց կատարած գործողութիւնները հաղորդեն Պատրիարքարանի, տեղեկութիւն տալով նաեւ ապահովագրութեան յարմար նկատուած կալուածներու մասին։

Միւս կողմէ, անփութութեան մը պարագային պէտք է պատասխանատու ճանչնալ Թաղ. Խորհուրդները, եւ վնասը գանձել անոնցմէ, ինչպէս արդէն կը տրամադրէր այս մասին նախապէս ցուցուած Պատրիարքական Շրջաբերականը։

Անգամ մը որ անոնցմէ մէկը կամ միւսը տուժէ իր անփութութիւնը, միւսներուն խելքը չուտ գլուխնին կու գայ, եւ Պանտրմայի ու Պիլէճիկի աղգապատկան կալուածներուն պէս կորուստներ չեն ըլլար ալ։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՕՐՈՒԱՆ ՆՕԹԵՐ

ՖԷՐԻԳԻՒՂԻ ԹԱՂԸ

Ամէն մարդ ճանչցած ըլլալու է ալ սա կամ նա Թաղին գործերուն մասին գանգատներ կարդալէ, տեղական մամուլին մէջ։ Ո՞վ չի խորհիր թէ՝ ե՛րբ վերջ պիտի գտնեն սա Թաղ. Խորհուրդի, քահանայի, լուսարարի, ճանչորոյթ պատճառող խնդիրները։

Եւ ասոնց մասին մարդ բաներ կարդալով՝ չի՞ սկսիր ատել այդ անչահ խընդիրներուն հեղինակ հանդիսացողները, հոգ չէ թէ յանախ առանց զանոնք ճանչնալու դժբաղդութեան։

Ֆէրիգիւղ ալ այն Թաղերէն է որոնք ինքզինքին դժբաղդ կը համարին, եթէ քանի մը ամիսը անդամ մամուլին մէջ չիչուի իրենց անունը։ Եւ իրաւ ալ միշտ բան մը կայ մէջտեղը, զիրենք խնդրոյ առարկայ դարձնող։ Վերջին քանի մը տարիները յանախ չկարդացի՞նք յօդուածներ՝ Ֆէրիգիւղի եկեղեցիին նորոգութեան պէտքը չեչտող։ Բանի մը անգամներ գրուեցաւ թէ սանկ է եղեր, նանկ եղեր է, դրամահաւաքութեան ձեռնարկուեր է, թէ սա կամ նա գործին մէջ մտեր է, անոր զարկ մը տալու նպատակաւ եւն.։ Բայց հակառակ այս ամէնուն՝ մէջտեղ չելաւ այդ նորոգութեան համար պէտք եղող դրամին մէկ մասն իսկ։ Հուսկ ուրեմն կարդացինք թէ Մէրհամէթեան մը ստանձներ է այդ եկեղեցին իր դրամով վերաշինելու հոգը։

Եկեղեցին վերաշինուեցաւ ալ, ու Ծաղկազարդին օրը հասարակութեան առջեւ բացուեցաւ։

Սակայն եկեղեցին ինքնիրեն չի կառակարուիր, ատոր համար մարմին մը պէտք է, որուն կազմութիւնը Ֆէրիգիւղի համար անկարելութիւն մըն է։

Եկեղեցին նորոգողը, յարգուած եւ ծանօթ անձնաւորութիւն մը, իր այս հանգամանքին կռթնելով կրնար Թաղ. Խորհուրդի անդամ ըլլալ եւ Թաղին գործերուն հանելի ուղղութիւն մը տալ։ Ինչ որ եղաւ ալ։ Օր մը իմացանք թէ եկեղեցիին բարերար Զենոբ պէյ Մէրհամէթեան Ֆէրիգիւղի Թաղ. Խորհուրդին ատենապետը եղեր է։ Ասիկա լաւ էր, եւթէ երբեք այս ծանօթ անձը կարենար շարունակել իր պաշտօնը։

Ապահովաբար մէկը չզարմացաւ ատենապետին Բերայէն հեռանալը կարգալով անցեալները։ Ֆէրիգիւղէն ինչո՞ւ չպասենք ատանկ բան մը, Ֆէրիգիւղէն՝ ուր Թաղային գործերը կարծեմ վերջին քանի մը տարիներուն մէջ՝ որոշ ուղղութիւն մը երբեք առած չունին։

Անցեալ օր ալ կարդացինք թէ՝ Ֆէրիգիւղի նորակաղմ Թաղ. Խորհուրդը հաւանքարար հրաժարական մատուցած է։ Աս ալ ոչ մէկուն անակնկալ մը եղած պէտք է ըլլայ։

Մինչեւ ե՞րբ պիտի շարունակուի Ֆէրիգիւղի Թաղ. գործերուն այս անկերպարան վիճակը։ Արդեօք ժամանակը չէ՞ անոր վերջ մը տալու։

Թէ ի՞նչպէս կ'ըլլայ ասիկա՝ չատ պարզ խնդիր մըն է...։ Անցեալները կարդացինք թէ Ֆէրիգիւղի Թաղը Բերայի Թաղ. Խորհուրդին պիտի յանձնուի։ Ակէ աղուոր բ՞ն է կայ։ Բերա, այսչափ տարիներէ ի վեր ինքզինքը անձայն, անչշուկ կը կառավարէ, եւ պատճառ ալ չունի Ֆէրիգիւղի եկեղեցիին հոգը ստանձնելը մերժելու։ Առանց Թաղեցիներուն ղրկած հանրագրութիւնը ուշադրութեան առնելու, Ֆէրիգիւղը Բերայի Թաղ. Խորհուրդին յանձնելու է։

Ա. ՄԻՍԷԳԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԻ ԿԵԱՆՔԸ

ՕՎԱՆԷԳԻ ԶԱՏԻԿԸ ՈՒ Ս. ԵՂԻԱՆ

Իշխիտի կուսակալութեան ճակատը, հարաւային կողմին վրայ կը գտնուի Օվանէգ դիւղաքաղաքը, Իշխիտէն գրեթէ երկու ժամ հեռաւորութեամբ. այ կողմը կը գտնուի Արսլանպէկ, ձախ կողմը Տէօնկէլ ու քիչ մը անդին Պարտիզակը։ Մէկ գծի վրայ շարուած են այս չորս հայաբնակ գիւղերը։

Պարտիզակի ու Տէօնկէլի մէջտեղ կան 50 տունի չափ հայ լաղեր՝ որոնց կրօնական անհրաժեշտ պէտքերը կը գոհացուին մօտակայ գիւղերէն։ Ժողովուրդին մեծամասնութիւնը գրեթէ երկրագործութեամբ կը զբաղի. կը մշակեն ծխախոտ, ցորեն, վարսակ, եգիպտացորեն, եւայն. իրենց ամէնէն սիրելի բերքն է խոզակը. չկայ տուն մը որ զրկուած ըլլայ այս բերքէն։ Ունին այգիներ, կը չինեն գինի, օղի ու անուշեղէններ։

Զբերք գերազանցելու ատենն գործածուելայ են, այնպէս որ խոզակ ունեցողը ունի նաեւ ծխախոտ, գինի եւ ուրիշ քանի մը բերքեր. իրենց այս աշխատութիւններուն արդիւնքով է միայն՝ որ 25,000էն աւելի մահկանացուներ ինքզինքնին ամառէն ձմեռ ու ձմեռէն ամառ կը նեռեն։ Եթէ չեմ սխալիր, Օվանէգի ժողովուրդին վրայ մանաւանդ տարբեր գործունէութիւն մը կայ, անիկա խոզակէն աւելի ծխախոտին փակած է։ իրաւ է որ այս վերջինին յատկացուելիք աշխատութիւնները անհաշուելի ու խիստ ծանր են, բայց գոնէ ապահով կ'ըլլայ թէ եօթը կամ ութը ամիս յետոյ սաչափ հարիւր կամ հազար քաշ ծխախոտ ձեռք պիտի բերէ. իր ուրթը ամսուան չարքաշ աշխատութիւնները երբեք նկատի չառներ անիկա, կը բաւէ որ օր մը պիտի մտնայ անոնք, երբ աշխատութեան արդիւնքը մէջտեղ գայ՝ միեւնոյն ժամանակ չի մոռնար նաեւ խոզակն ալ, բայց երբեք չի վստահիր ասոր՝ որովհետեւ չատ անգամներ դիտուած է որ չերամի այս սիրուն որդերը գիւղացիին թարմ տերեւները անուշ անուշ կերած ու վերջին պահուն սատկած են։

Օվանէգի Զատիկը մօտակայ գիւղերուն հետ բաղդատելով՝ ամէնէն հաճոյալին է։ Օվանէգ, անմիջապէս իրեն կռնակին փակած Ուլիմպոսի նման պզտիկ լեռ մը ունի, հեռուէն դիտող մը ուրիշ բան մը չի կարծեր, բայց միայն—եթէ գաղափար ունի—հրդեհի աշտարակ մը։ Գիւղին հաւասարութենէն 300 մէթրի չափ բարձր սիրուն լեռնակ մըն է՝ որուն գագաթին վրայ իրարու մօտիկ կը գտնուին երկինք բարձրացած խոշոր կաղնիի եւ ուրիշ ծառեր. այս ծառերուն ճիւղ մէջտեղն ալ կը գտնուի Ս. Եղիան մատուռը։ Գագաթին չորս կողմի կողերուն վրայ կը գտնուին իրարու վրայ կարծես դիտմամբ դրուած տասը մէթր երկայնութեամբ ու նոյնչափ ալ լայնութիւն ունեցող սեւագոյն քարեր, որոնց վրայ դեռեղուած է բոլորակ Տէվլի քար կոչուած քար մը կայ. մանաւանդ որ իր գլուխը ճիւղ ուղտի պէս լեռան փորէն դուրս հանելով՝ 12 մէթրի չափ երկայնութեամբ կը նայի իր ստորտէն անցնող գետակին վրայ, ուր երբեքպակաս չեն ըլլար Իշխիտցի ու տեղացի հաճոյասէրներ։ Ամէն Օվանէգ այցելող անպատճառ պարտական է այս գեղակը այցելելու ու անկէ ելած պալ պալըգ ըսուած ձուկէն ճաշակելու. որով՝ հետեւայս ձուկէն ու ոչ մէկ տեղ կը գտնուի աշխարհին մէջ. գոնէ մենք Օվանէգցիներս այնպէս համոզուած ենք, ու մեզի հետ ալ ստիպուած են համոզուելու մօտակայ գիւղացիները, մանաւանդ Իշխիտցիները։ Որչափ կը լսիւեմ՝ անգամ մը Իշխիտցի ծերկնավանական մէկը Իշխիտի ծովէն մեր գետակին ձուկին նման պալ պալըդի մը կը լուսէ. վայրկենապէս կը տարածուի այս յաջող գիւտին լուրը ամբողջ Իշխիտին մէջ, մէկ ծայրէն միւս ծայրը ուրախութեան ոտի օր կ'ըլլայ կարծես, որովհետեւ ասկէ վերջ ալ առատօրէն պալ պալըդ պիտի ուտեն, բայց երբ բուն պալ պալըգը կը մօտենայ, ամէն մարդ կը հասկնայ թէ տարբեր է, ի մեծ յուսախափութիւն Իշխիտցոց։

Չպիտի ըսեմ թէ Օվանէգ Իշխիտցոց մեծ կղզին է, ու չպիտի ճառեմ նաեւ գետակին սքանչելութեան վրայ, որուն երկու կողմին վրայ խոշոր խոշոր ծառեր իրար եկած՝ իրենց շուքերով կը քաշեն այցելուները ճաշակը։ Ս. Զատիկը բերնի համով վայելելու համար՝ ամէն Օվանէգցի անպատճառ պարտական է Ս. Եղիայի գագաթը ելլել. Զատկուան առաջին օրին հաղիւ կարելի է քանի մը անձ՛ր նշմարել գագաթին վրայ։ Լուսնալուն պէս՝ գագաթին ստորոտէն սկսած են խուռներամ մութին ու լռութիւնն դէպի վեր մագլցիլ. ամէն տան մէջ աճապարանք մը իրար անցում մը կայ. ժամ առաջ ճարայ ելլելու տաք որոշումները իրարու ետեւ կը կրկնուին. լուսնալէն քանի մը ժամ յետոյ բոլոր գիւղ հոն թափած է։ Մարդիկը իրենց լեցուն քսակ ծխախոտով, երիտասարդները իրենց թմբուկով ու զուռնայով, պատանիները շաբթուան մէջ իրենց հօրմէն նուէր ստացած 40-50 փարայով, օրիորդները իրենց ճիչիլի հագուստներով, հոգ չէ թէ ասոնցմէ չաւերը այդ հագուստին համար տունէն քանի մը կըտոր կարաի ծախած են, վերջապէս նոր հարսներն ալ կը հասնին իրենց հարսանեկան մուշտակներով. ասոնց հետեւեան են արդէն պառաւները իրենց հարսներուն պարլիկներով. վճռական ժամուն կը հասնին նաեւ երիտասարդներուն մայրերը։ Այս վերջիններուն համար գոյութիւն ունեցեր է կարծես Ս. Եղիայի գագաթը. ամէն բան այս վերջիններուն համար է, որովհետեւ հարսնցու պիտի գտնեն իրենց տղուն։ Ալ հիմակ գիւղը պարպուած է. կատուներն անդամ ընկերացած են իրենց տէրերուն, մարդկայ գիւղին մէջ։ Հիմակ լեցած են լերան կողերուն ու գագաթին վրայ. ամէն ծառի տակ կը տեսնես խումբ խումբ նստողներ, ալ ամէն կողմ ձայն կարած ու հաճոյալի կերպարանք մը առած է Ս. Եղիայի գագաթը։ Թմբուկի ձայներ, վազողներ, խաղացողներ, հուկիթ նետող ու կոտրողներ ղիրար գերազանցելու համար իրենց՝ տրամադրելի բոլոր ուժերը մէջտեղ դրած, գործի վրայ են։

Ալ զուարճութիւններով Զատիկին երկու օրը գագաթին վրայ անցընելէն յետոյ՝ երրորդ օրը իրիկուան ժամը կէսին ատենները գոհունակ սրտով մը կը սկսին կամաց կամաց ծայր տալ ու ցուցնին դարձնել դէպ ի իրենց տունները։ Գիւղի զարգացած երիտասարդութիւնը սակայն չատ համբերող է, ասոնք երբեք չեն ճաապարեր. առիթը ներկայանալուն պէս՝ չորեքշաբթի կամ հինգշաբթի օր հանդիսատ գլխով ու ընտրեալ խումբով մը քահանայի մը ընկերակցութեամբ կ'երթան Ս. Եղիա, ուտելու համար Զատկուան գառնուկը։

Անոնք չատերու պէս իրենց գործը լմնցնելէ յետոյ չեն պատրաստուիր մեկնելու։ Ս. Եղիայի խարխուլ մատուռը քակելու ու հիմովին վերաշինելու գաղափար մը կը յղանան վայրկենապէս, ծեծելով խնդիրը իրագործութեան բովէն կ'անցընեն ու իրենց վերջին որոշումը տալով, եղած տեղերնին իրենց մէջ առաջին հանգանակութիւնը կ'ընեն. քանի մը հարիւր դրուշ կը հաւաքուի։ Վար կ'իջնեն, հոն ալ իրենց բարի ու գովելի ձեռնարկը կը շարունակեն, այնպէս որ քանի մը ժամէն՝ իրենց յուսացածէն աւելի դրամ կը հաւաքուի։ Ահա աս եղած է այս տարուան ուսեալ երիտասարդութեան մտածումը։ Ամէն Օվանէգցի սրտի կատարեալ գոհունակութեամբ մը կուտայ իր նուէրը իր ամէնէն սիրելի ու պաշտելի ուխտատեղիին՝ Ս. Եղիային համար։

Օվանէգցիներս ալ չատ խորին յարգանք մը կը տածենք մեր նուիրական վայրերուն համար, եւ արդէն ընդհանուր գաւառներու ժողովուրդին մէջ տիրած է այս հաւատքը։ Շատ հին հեթանոսական դարերէն սկսեալ՝ մեր ժողովուրդը միշտ ուխտատեղիներու փարելու պատրաստակամութիւն մը ցոյց տալով վանքեր կանգնած է։

Օվանէգ — Կ. Է.

ՄԱՏԱՆԻՆ

(ՆՈՐ Ա. Վ. Է Պ)

Ա

Լօռան Տըլօրմ, իմանալով թէ Սլին Լուիզ նշանաւոր դերասանուհիի լոյսը ու նեցածները աճուրդի պիտի դրուին, վերջնապէս որոշած էր ներկայ գտնուիլ այդ աճուրդին։

Սլին Լուիզի յանկարծալուր մահադոյժը, այնպիսի խոր տպաւորութիւն մը ըրաւ խեղճ Լորանին վրայ, որ ինքն իսկ զարմացաւ։

Այնպիսի ատեն մը՝ ուր այնքան տարիներէ ի վեր շարունակ աչխատած էր ընդլինջ ընել իր սիրոյ զգացումները, եւ կարծած էր թէ ինքն ալ եւս բաժնուած է կատարելապէս, բնաւ չէր կրնար ըմբռնել թէ, ի՞նչու համար՝ ճիշդ առաջուան պէս հոգեւանջ ու մտախոհ վիճակի մը մէջ կը գտնուէր։ Ո՜հ... Սլին Լուիզ ինչպիսի արուեստագէտ մըն էր, քանի քանի անգամ խաբած, որչափ փճացուցած, ինչպիսի վիճակներու ենթարկած էր զինքը։ Լօռան չէր կրնար բնաւ հաւատալ անակնկալ մահուանը այն երգչուհիին՝ որ աներեւակայելի ճարտարութեամբ մը Թատերաբեմին վրայ կը վերակենդանցնէր մերթ ընդ մերթ Ժիւլիէթի, Մարկերիթի, Մանոնի եւ Ռօշինի սիրահարները, եւ որ իր քաղցրաձայնութիւն եւ սրտառուչ ձայնով զգլխում կը պատճառէր հանդիսականներուն։

Մէկ օր առաջ, Թատերաբեմին անվերջանալի ծափահարութիւններով մեկուսացող Սլին Լուիզը, յաջորդ օր ինքնայարժ կառքով Պուլոնէի անտառին մէջ պտոյտ մը ըրած միջոցին, դիպուածօրէն կառքը շրջած էր, անոր քնքուշ մարմինը ճմլուած ու լինքն անշնչացած։

Բ

Լօռան ճանչցած էր այս նշանաւոր արուեստագէտը, այն ատեն երբ դեռ անշնան եւ սկսակ աղջնակ մը, երաժշտանոց կը յաճախէր, ո՛չ թէ մեծ արուեստագէտ մը մը ըլլալու, այլ միջակորեաբ ընտանիքներու աղջիկներուն երաժշտութեան դաս աւանդելու եւ ասով իր ապրուստն ապահովելու համար։

Լօռան անոր չահեցուցած էր այս նախանձելի համբաւն ու դիրքը, զայն քաջալերած էր օրէրայի երգչուհի ըլլալու։

Լօռան՝ որ թէ՛ երգչան էր եւ թէ բանաստեղծ, նախ եւ առաջ դեռատա աղջկան ուշիմութիւնն ու ընդունակութիւնը գնահատելէ յետոյ, սկսած էր խրախուսել զայն, աչխատցուցած էր եւ իր երգերը, ոտանաւորներն անոր սորվեցուցած։

Շատ կարճատեւ միջոցի մէջ մտերմութիւն մը գոյացած էր գեղանի Սլին Լուիզի եւ այդ երիտասարդին միջեւ, իր զգացումներն ու նկարագիրը չատ վսեմ էին եւ միաքը բոլորովին նուիրուած գեղարուեստներու։ Երկուքն ալ որբ, անտերունչ էին։ Ամուսնութիւն կնքելու համար՝ բնաւ արգելք մը չկար անոնց միջեւ։ Ուստի որոշեց նշանուիլ ու պատեհ առիթով ամուսնանալ։

Լօռան, խորունկ, անկեղծ ու յարգալից պաշտումի զգացում մը կը տածէր այս դեռատի աղջկան մասին։ Միչտ կ'ըսէր անոր.

—Երբ եկաչտանոցէն ստանամ Հռոմի մրցանակը եւ երբ յաջողիմ ի լոյս ընծայել իմ յօրինած երգերս, այն ատեն կ'ամուսնանանք։ Ինչպէս որ իրականացուցեր եմ տարիներէ ի սնուրդները, նոյնպէս ալ պիտի պատկեր իմ արուեստագիտական յոյսերս։ Ես՝ երգերը կը յօրինեմ, կը յարդարեմ, դուն կ'երգես... Միայն քու ձայնդ թարգման կ'ըլլայ գաղափարներուս ու զգացումներուս։

Այնուհետեւ զարգացնելու համար զայն, գիշեր ցերեկ կ'աչխատէր, համարձակութիւն, կորով, ոյժ կը ներշնչէր անոր։

Վերջապէս յաջողցաւ անհետացուցել անոր բնածին ամչկոտութիւնը, վայրենութիւնը ու տատամսութիւնը։

Լօռան, երգչանի վկայագիր ստանալու համար Հռոմ երթալէն առաջ, մատանի մը ձօնած էր Սլին Լուիզին, իբր խօսքկապի նշան։ Որովհետեւ աղքատ երիտասարդ մըն էր տակաւին, բնականաբար արտակարգ բան մը կը համարէր այս մատանին, որ կը բաղկանար ոսկեղէն նուրբ օղակէ մը ու Սլինին աչքերուն գոյնը յիշեցնող փոքր փիրուզակէ մը։ Սակայն նոյն օրը ծաղկահատակ աղջիկը ո՛րչափ ուրախացած էր անոր վրայ, եւ ինչպիսի հրճուագին արցունքներ թափած էր աչքերէն։

Գ

Ո՜հ, Դեռատի աղջիկներու սրտի հասնելուկը... Հիմա Լօռան, իր առջեւ ունեցած օրաթերթին մէջ, այս նշանաւոր արուեստագէտին մահագոյժը քանի քանի անգամներ կարդացած պահուն՝ կը մտածէր ու կուլար։ Սլին չորս հինգ տարի վերջը՝ինչպէս փոխուած էր։ Թատերաբեմին վրայ արտասովոր յաջողութիւն ստանալէ յետոյ, անմիջապէս մտափոխ եղած էր, այն ալ առաջին յաջողութեան դիշերը։

Այո, Սլին, որ նոյն դիշերը, բոլոր հանդիսականներուն հիացիկ ծափահարութիւնները, եւ որ իր քաղցրաձայնութեան ներքեւ՝ դիպուածներ կը պատմուիր դիլխում կը գտնուիր։

Մէկ օր առաջ, Թատերաբեմին անվերջանալի ծափահարութիւններով մեկուսացող Սլին Լուիզը, յաջորդ օր ինքնայարժ կառքով Պուլոնէի անտառին մէջ պտոյտ մը ըրած միջոցին, դիպուածօրէն կառքը շրջած էր, անոր քնքուշ մարմինը ճմլուած ու լինքն անշնչացած։

Բ

Լօռան ճանչցած էր այս նշանաւոր արուեստագէտը, այն ատեն երբ դեռ անշնան եւ սկսակ աղջնակ մը, երաժշտանոց կը յաճախէր, ո՛չ թէ մեծ արուեստագէտ մը մը ըլլալու, այլ միջակորեաբ ընտանիքներու աղջիկներուն երաժշտութեան դաս աւանդելու եւ ասով իր ապրուստն ապահովելու համար։

Լօռան անոր չահեցուցած էր այս նախանձելի համբաւն ու դիրքը, զայն քաջալերած էր օրէրայի երգչուհի ըլլալու։

Լօռան՝ որ թէ՛ երգչան էր եւ թէ բանաստեղծ, նախ եւ առաջ դեռատա աղջկան ուշիմութիւնն ու ընդունակութիւնը գնահատելէ յետոյ, սկսած էր խրախուսել զայն, աչխատցուցած էր եւ իր երգերը, ոտանաւորներն անոր սորվեցուցած։

Շատ կարճատեւ միջոցի մէջ մտերմութիւն մը գոյացած էր գեղանի Սլին Լուիզի եւ այդ երիտասարդին միջեւ, իր զգացումներն ու նկարագիրը չատ վսեմ էին եւ միաքը բոլորովին նուիրուած գեղարուեստներու։ Երկուքն ալ որբ, անտերունչ էին։ Ամուսնութիւն կնքելու համար՝ բնաւ արգելք մը չկար անոնց միջեւ։ Ուստի որոշեց նշանուիլ ու պատեհ առիթով ամուսնանալ։

Լօռան, խորունկ, անկեղծ ու յարգալից պաշտումի զգացում մը կը տածէր այս դեռատի աղջկան մասին։ Միչտ կ'ըսէր անոր.

—Երբ եկաչտանոցէն ստանամ Հռոմի մրցանակը եւ երբ յաջողիմ ի լոյս ընծայել իմ յօրինած երգերս, այն ատեն կ'ամուսնանանք։ Ինչպէս որ իրականացուցեր եմ տարիներէ ի սնուրդները, նոյնպէս ալ պիտի պատկեր իմ արուեստագիտական յոյսերս։ Ես՝ երգերը կը յօրինեմ, կը յարդարեմ, դուն կ'երգես... Միայն քու ձայնդ թարգման կ'ըլլայ գաղափարներուս ու զգացումներուս։

Այնուհետեւ զարգացնելու համար զայն, գիշեր ցերեկ կ'աչխատէր, համարձակութիւն, կորով, ոյժ կը ներշնչէր անոր։

Վերջապէս յաջողցաւ անհետացուցել անոր բնածին ամչկոտութիւնը, վայրենութիւնը ու տատամսութիւնը։

Լօռան, երգչանի վկայագիր ստանալու համար Հռոմ երթալէն առաջ, մատանի մը ձօնած էր Սլին Լուիզին, իբր խօսքկապի նշան։ Որովհետեւ աղքատ երիտասարդ մըն էր տակաւին, բնականաբար արտակարգ բան մը կը համարէր այս մատանին, որ կը բաղկանար ոսկեղէն նուրբ օղակէ մը ու Սլինին աչքերուն գոյնը յիշեցնող փոքր փիրուզակէ մը։ Սակայն նոյն օրը ծաղկահատակ աղջիկը ո՛րչափ ուրախացած էր անոր վրայ, եւ ինչպիսի հրճուագին արցունքներ թափած էր աչքերէն։

Գ

Ո՜հ, Դեռատի աղջիկներու սրտի հասնելուկը... Հիմա Լօռան, իր առջեւ ունեցած օրաթերթին մէջ, այս նշանաւոր արուեստագէտին մահագոյժը քանի քանի անգամներ կարդացած պահուն՝ կը մտածէր ու կուլար։ Սլին չորս հինգ տարի վերջը՝ինչպէս փոխուած էր։ Թատերաբեմին վրայ արտասովոր յաջողութիւն ստանալէ յետոյ, անմիջապէս մտափոխ եղած էր, այն ալ առաջին յաջողութեան դիշերը։

Այո, Սլին, որ նոյն դիշերը, բոլոր հանդիսականներուն հիացիկ ծափահարութիւնները, եւ որ իր քաղցրաձայնութեան ներքեւ՝ դիպուածներ կը պատմուիր դիլխում կը գտնուիր։

Մէկ օր առաջ, Թատերաբեմին անվերջանալի ծափահարութիւններով մեկուսացող Սլին Լուիզը, յաջորդ օր ինքնայարժ կառքով Պուլոնէի անտառին մէջ պտոյտ մը ըրած միջոցին, դիպուածօրէն կառքը շրջած էր, անոր քնքուշ մարմինը ճմլուած ու լինքն անշնչացած։

Բ

Լօռան ճանչցած էր այս նշանաւոր արուեստագէտը, այն ատեն երբ դեռ անշնան եւ սկսակ աղջնակ մը, երաժշտանոց կը յաճախէր, ո՛չ թէ մեծ արուեստագէտ մը մը ըլլալու, այլ միջակորեաբ ընտանիքներու աղջիկներուն երաժշտութեան դաս աւանդելու եւ ասով իր ապրուստն ապահովելու համար։

Լօռան անոր չահեցուցած էր այս նախանձելի համբաւն ու դիրքը, զայն քաջալերած էր օրէրայի երգչուհի ըլլալու։

Լօռան՝ որ թէ՛ երգչան էր եւ թէ բանաստեղծ, նախ եւ առաջ դեռատա աղջկան ուշիմութիւնն ու ընդունակութիւնը գնահատելէ յետոյ, սկսած էր խրախուսել զայն, աչխատցուցած էր եւ իր երգերը, ոտանաւորներն անոր սորվեցուցած։

Շատ կարճատեւ միջոցի մէջ մտերմութիւն մը գոյացած էր գեղանի Սլին Լուիզի եւ այդ երիտասարդին միջեւ, իր զգացումներն ու նկարագիրը չատ վսեմ էին եւ միաքը բոլորովին նուիրուած գեղարուեստներու։ Երկուքն ալ որբ, անտերունչ էին։ Ամուսնութիւն կնքելու համար՝ բնաւ արգելք մը չկար անոնց միջեւ։ Ուստի որոշեց նշանուիլ ու պատեհ առիթով ամուսնանալ։

Լօռան, խորունկ, անկեղծ ու յարգալից պաշտումի զգացում մը կը տածէր այս դեռատի աղջկան մասին։ Միչտ կ'ըսէր անոր.

—Երբ եկաչտանոցէն ստանամ Հռոմի մրցանակը եւ երբ յաջողիմ ի լոյս ընծայել իմ յօրինած երգերս, այն ատեն կ'ամուսնանանք։ Ինչպէս որ իրականացուցեր եմ տարիներէ ի սնուրդները, նոյնպէս ալ պիտի պատկեր իմ արուեստագիտական յոյսերս։ Ես՝ երգերը կը յօրինեմ, կը յարդարեմ, դուն կ'երգես... Միայն քու ձայնդ թարգման կ'ըլլայ գաղափարներուս ու զգացումներուս։

Այնուհետեւ զարգացնելու համար զայն, գիշեր ցերեկ կ'աչխատէր, համարձակութիւն, կորով, ոյժ կը ներշնչէր անոր։

Վերջապէս յաջողցաւ անհետացուցել անոր բնածին ամչկոտութիւնը, վայրենութիւնը ու տատամսութիւնը։

Լօռան, երգչանի վկայագիր ստանալու համար Հռոմ երթալէն առաջ, մատանի մը ձօնած էր Սլին Լուիզին, իբր խօսքկապի նշան։ Որովհետեւ աղքատ երիտասարդ մըն էր տակաւին, բնականաբար արտակարգ բան մը կը համարէր այս մատանին, որ կը բաղկանար ոսկեղէն նուրբ օղակէ մը ու Սլինին աչքերուն գոյնը յիշեցնող փոքր փիրուզակէ մը։ Սակայն նոյն

թիւններով, իր բոլոր կեանքը մոռցած էր ու ամէնէն զգլխիչ յաջողութեան առեն իսկ, շատ փայլուն երաշանքներու մէջ խորասուզուած, յաջորդ առաւօտ ըսած էր իրեն այցելող Լօռանին թէ իր սիրոյ պիտի նուիրէ միայն արուեստի, գեղասիրութիւնով միայն պիտի աւարտէ իր կեանքին ընթացքը, ու լրջութեան դիմակի ներքեւ իր գաղտիարտպաշտ զգացումներն սքօղելու աշխատելով, հակըցուցած էր թէ իրենց խօսքակալը լուծած է եւ թէ իրենց միջեւ ալ ո՛չ թէ սէր, այլ միայն անկեղծ բարեկամութիւն մը պիտի տիրէ։

Լօռան մերժած էր նաեւ այս բարեկամական ցոյցը, որ իր գեղարուեստական մասնաւոր յնորհ մը կը խոստացուցէր իրեւ ու Ալինի քովէն հեռացած էր՝ զայն մոռնալու փափաքով։

Այն օրէն յետոյ, անձնատուր եղաւ ջանքի ու պայքարի։ Աշխատեցաւ զարգանալ իր արուեստին մէջ, բայց ի զուր ... իր զարգացումի առանցքը խորտակուած էր իսպառ, ու իր հոգեկան սէրը բնաջինջ եղած։

Իր ջանքերը հասարակ ծառայութիւն մը կը նկատուէին, տխրութեան ու տաղտուկի թարգման եղող բոլոր երգերը լաւ ընդունելութիւն չէին կրնար գտնել։ Սակայն, Լօռան ալ բնաւ չէր զգածուեր։ Անոր այս համարան ու հարստութիւնը չէին կրնար առաջուան պէս հրապուրել բնաւ. այսուհետեւ իր ապագայ կեանքին համար անոնց պէտքը չէր զգար։

Հանդիսաներէն մէկուն մէջ, երաժշտութեան, քննադատութեան մասին պարբերաբար գրած յօդուածները, անոր ապրուստին բաւելու չափ դրամ մը կ'ապահովէին։

Բանի կ'անցնէին օրերը, ամիսները, տարիները, իր հին սիրոյ փորձութիւնը կ'ենթադրէր թէ սիրոյ հրայրքը պիտի չմնայէր բասրա, ուստի անպատեհ կը գտնէր անոր հետ տեսակցիլ անգամ։ Այն խոստմնադրուժ գեղանի կնոջ հանդէպ որ իր բոլոր հոգեկան էութիւնը ջնջած է եւեթ, ատելութիւն չէր զգար իր սրտին մէջ։

Ուրիշներու պէս թատրոն կ'երթար, ամէն մարդու պէս կը ծափահարէր անոր ճարտարուեստին մէջ ունեցած ճարտարութեանը եւ անոր քաղցրալուր ձայնին, ու թատերաբեմին վրայ իր տեսած այս կնոջ, երբեմն մոլեգնօրէն սիրած, փոքր, ամբխած Ալինի միջեւ, բնաւ յարաբերութիւն չէր նշմարեր։

Սակայն, ափսո՜ս... այնուսալի ժամանակ առած մահագոյժն առիթ տուաւ անոր՝ ապացուցանելու բովանդակ ճշմարտութիւնը. ըմբռնեց թէ մինչեւ հիմա սխալ գաղափար կազմած էր Ալինի մասին։ Դեռ ճիշտ առաջուան պէս կը սիրէր զայն... կուլար հիմա, եւ իր սրտին մէջ անհանդարտելի յուզում մը կը զգար։

Խեղճ Ալինի կամ կարասիքը աճուրդի հանուած էին։ Ամէն մարդ կը ցանկար բան մը գնել՝ իրր մէկ յիշատակ այս հրաշագեղ արուեստագէտին։ Լօռան վերջնապէս որոշած էր ներկայ չգտնուիլ այս աճուրդին եւ բան էր իւրովի։

—«Չպիտի երթամ... կարելի չէ...»

Աճուրդի օրերը՝ չկրցաւ սակայն ինքզինքը զսպել։ Երեք օր անընդհատօրէն հոն գնաց, ինչպէս որ լրագրիները ծանուցած էին։

Անյաղթելի փափաքի մը առկեւ, ուզեց անգամ մըն ալ տեսնել այն իրերը՝ որոնք վերջին օրը ապրած էին Ալինի հետ եւ զորս չոչնչած էր իր ձեռքերովը, եւ զանոնք դնած էր իր այքերովը, անդամ մըն ալ իր մտքին առջեւ պատկերացնելով Ալինին անհետացած մարմինը։

Այս փափաքը այնքան բուռն էր, որմէ ետ կենալ անկարելի էր։ Հիմա, Լօռան կը մտածէր ոչ թէ հպարտ Ալինը այլ՝ այն դեռատի, խոնարհամիտ աղջիկը որուն քովէն չէր բաժնուեր, անոր նուիրական երեւապատկերը դիտելով չէր յագենար. կը կարծէր թէ մահը միայն կրնայ բաժնել զիրենք։

Վերջապէս հոն գնաց։ Տեսաւ աճուրդի վայրին դրան առջեւ կեցող չքեղ ու զարդարուն կառքերը, որոնցմէ կը հասկըցուէր թէ շատ հարուստներ եկած էին, գեղանի դերասանուհիին կամ կարասիքը գնելու։

Նոյն օրը Ալինի զարդանիներն աճուրդի հանուած էին։

Դ.

Լօռան Տրլօռմ, անկիւն մը կեցած, բաւական կը համբերէ հեռուէն դիտել այն առարկաները, որոնց գիները չարունակ կ'աւելցուէին գնորդներու կողմէն, եւ միշտ կը խորհէր գեղեցիկ Ալինի վրայ ու կուլար։

Ո՜հ, այս զարդանիները... անոր սրաատրոփ կուրծքին վրայ, անուշահոտ խոպոպիքներուն մէջ ինչպիսի նախանձելի դիրքեր գրաւած էին։ Ասոր համար էր որ գիները կը բարձրանային, ինչ որ զարմանք կը պատճառէր։

Աճուրդի պաշտօնեան ձեռքն առաւ մատանի մը, զոր բնաւ կարելի չէր համեմատել միւս առարկաներուն հետ, փոքր, նուրբ, դիւրագին, օղինչ բան մըն էր. ոսկիէ օղակէ մը ու փոքր փերուզակէ մը չինուած պարզ մատանի մըն էր։ Պաշտօնեան ցոյց տալով զայն, գոչեց. «Յիսուն ֆրանք...»։

Լօռան իր գտնուած տեղէն քանի մը քայլ յառաջանալով, իր սրտէն մնկնող յուսահատական ձայնով մը բաւ.

—Յիսունը՞ինդ...

—Վաթսուն...

—Եօթանասուն։

Դերասանուհի մը որ կեցած էր Լօռանի քով, ամէնուն լսելի ձայնով մը աւելցուց.

—Ես կը ճանչնամ այս մատանին։ Ալին բնաւ իր մատէն չէր հաներ զայն, եւ ամէն գոհարեղէնէ աւելի՛ զայն կը սիրէր, թէպէտ գեղակերտ չէ, բայց անոր համար թանկագին էր, հաւանականաբար սիրոյ յիշատակ մը...

Լօռան այս խօսքը լսածին պէս ակամայ գոչեց.

—Հարիւր ֆրանք...

Ուրիշներ ալ լսած էին դերասանուհիին այս խօսքերը։

Մեծահարուստ անգլիացի մը, որ նշանաւոր արուեստագէտներուն յարգի իրեղէններէն հաւաքածոներ կազմելու հետամուտ էր, ուզեց միանգամ ընդ միշտ վերջ տալ այս մրցական ամուրդին ու ըսաւ.

—Հինգ հարիւր ֆրանք ինծմէ...։

Հեգ Լօռան... չուներ այնքան դրամ։ Ամէն մարդ լռեց, տեսնելով թէ այսպէս հինգ հարիւր ֆրանքի բարձրանալը մատանիի մը, որ տասը ֆրանք իսկ չէր արժէր։

Պաշտօնեան ըստ կանոնի մուրճն իջեցնելով գոչեց.

—Հինգ հարիւր ֆրանքի մնաց...։

Խեղճ Լօռան երբ տեսաւ թէ այս չնչին յիշատակը, զոր Ալին իր մատէն բնաւ չէր հաներ, անցաւ անծանօթի մը ձեռքը, այնտեղէն հեռացաւ յուսահատօրէն։

Այլ եւս երեկոյ եղած էր։ Հեղեղանման անձրեւ մը կը տեղար. Ո՜հ, այս խեղճ Լօռան ճամբուն վրայ ինչպէս կուլար...։

Ահա, վերջապէս Ալինի կամ կարասիքն ալ ցրուեցան, եւ իր գեղեցկութեան իբր վարձատրութիւն՝ ով գիտէ որոցմէ՛ ստացած այս ոգեմանդները, այժմ ասոր անոր ձեռքն անցած էին։

Այժմ, այս պարզ, աննշան, անարժէք մատանին կը գտնուէր անզգայ ու նիւթապաշտ Անգլիացիի մը քով, եւ անտարակոյս զայս գնող հարուստը բնաւ չէր մտածեր թէ այս խեղճուկ մատանին հետ միասին Ալինի տրուած էին նաեւ պարկեշտ մարդու մը ամբողջ կեանքն ու սիրը, բոլոր անկեղծ սէրը, տարփանքը։

Կարին Թարգմ. Տ. Ե. ՀԱՆԷՍԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Ազգայնական կուսակցութիւնը.— Նախնական գումարում մը.— Կրօնական միաբանութեանց խնդիրը.— Հարցապնդումներ։

Բարիզ, 19 մայիս. — Ազգայնական կուսակցութիւնը, Երեսփ. Ժողովին նիստէն առաջ, նախնական գումարում մը ունեցաւ. Պ. Բալէնեաքի նախագահութեամբ։ Քննեց իր հետեւելիք ընթացքը՝ օրակարգին վրայ դնուած հարցապնդումներուն վերաբերեալ։ Ամէնէրան պարզեց իր ընելիք հարցապնդումը՝ Օպէրվիլիի, Բէլզանսի ու Պէլվիլի եկեղեցիներուն մէջ պատահած միջադէպերուն վրայ։ Պ. Պ. Կօթիէի ու Բռնժի պաշտօն յանձնուեցաւ Ֆրանսայի հիւսիսային նահանգներուն մէջ քննութիւն մը կատարել պէլճիքայի գործաւորներուն կողմէ Ֆրանսացի գործաւորներուն դէմ կատարուած մրցումին վրայ։ Պ. Բռնժի ծանոյց թէ մօտերս Երեսփ. Ժողովին առաջարկութիւն մը պիտի ներկայացնէ՝ Բարիզի քաղաքին ու Սէնի նահանգին վարչութիւնը վերակազմելու համար։

—Երեսփ. Ժողովին նստաշրջանը բացուեցաւ Պ. Լէոն Պուրժուայի ատենապետութեամբ։ Նախագահներէն ներկայ էին Պ. Պ. Բռմպ, Տէլքասէ, Շոմիէ, Թրուխօ, Ռուվիէ ու Պէրար։ Նիստը բացուելուն պէս՝ Պ. Պոտրի տ'Ասոն յայտարարեց թէ Լուբաքանչիւր բարի կաթոլիկի պարտքն է պախարակել մղուած հակակրերական պայքարը։ Պ. Տը Մահի յիշեցնելով ներքին գործոց նախարարութեան թէ փետրուար 17ի նիստին մէջ առաջարկուած էր Ֆրանսայի գործաւորները պաշտպանել օտարականներու մրցումին դէմ, հարցուց թէ նախարարութիւնը մտադիր է այդ միտքով օրինագիծ մը ներկայացնել։ Պ. Բռմպ պատասխանեց թէ խնդիրը կ'ուսումնասիրուի եւ թէ կը յուսայ գոհացում տալ յայտնուած բաղձանքին։ Կարգ մը ուրիշ առաջարկութիւններէ ետքը Ատենապետը ծանոյց թէ Երեսփ. Ժողովին աշխակուղղին ատեն զանազան հարցապնդումներ եղած են՝ կրօնական միաբանութեանց եւ ուրիշ խնդիրներու համար։ Այդ հարցապնդումներուն մէջ կար հատ մը՝ Պ. Պէնեթի որ կը վերաբերէր նախարարապետ Պ. Բռմպի ու ոստիկանութեան վերատեսուչ Պ. Լէբինի յարաբերութեանց։ Պ. Պէնեթ հարցուց ատենապետին թէ ինչո՞ւ չի յիշեր իր հարցապնդումը։ Ատենապետը պատասխանեց թէ վերջին բառերը ջնջած է, որոնք չատ անօրինակ են ու անկանոն էին, զի ուղղակի Պ. Բռմպի անձին կը վերաբերին։ Նախարարապետը առաջարկեց որ անմիջապէս վիճաբանութիւն կատարուի դանձինին կրօնական քաղաքականութեանը համար եղած հարցապնդումներուն վրայ։ Պ. Լազի դիտել տուաւ թէ աւելի ազէկ է ըսել հակակրօնական։ Պ. Բռմպ ուզեց նաեւ Պ. Պէնեթի հարցապնդման ընել արժանի եղած ընդունելութիւնը։ Այդ հարցապնդման մէջ կ'ըսուէր.

«Կ'ուզեմ հարցապնդում մը ուղղել նախարարապետին՝ այն զանազան միջոցներուն վրայ զորս գործադրած է, Պ. Լէբինէն առնելու ոստիկանութեան վերատեսուչի պաշտօնը, իրենէրէն մէկին յանձնելու համար։»

Պ. Բռմպ այդ մասին սա յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Պ. Պէնեթ տին տեսակ բաներու կ'ակնարկէ որոնց սխալ ըլլալուն տեղեակ է։ Բնաւ ոչ ոք խօսքով մը, իրողութեամբ մը արտօնուած է ըսել կամ կարծել թէ ներքին գործոց նախարարութեան ընդհանուր քարտուղարը (Լոկար Բռմպ) կ'ուզէ յաջորդել Պ. Լէբինի։ Բացարձակապէս կը հերքեմ այն տեսակ ամբաստանութիւններ որոնք արդէն չեն վնասեր ինծի։ Անդրդուելի մնացի ձեզի ծանօթ լրագրական պայքարին հանդէպ, վասն զի գիտէի թէ պիտի չհամարձակէին մինչեւ Խորհրդարանին մէջ բերել այդ ամբաստանութիւնները։ Զկըրնալով վնասել նախարարապետին, կ'ուզեն անոր պարագաներուն վնասել։ Ատիկա ալ պիտի չյաջողի։ (Զայներ՝ «Ինչո՞ւ եղեռնագործ ասեռանին չդիմեցիք»)։ Երեսփ. Ժողովը այդ առեռանէն աւելի կ'արժէ։ Ամէն ոք գիտէ թէ երդուեալները չեն ուզեր դատել պարզ ոճրագործ չեղողները եւ միշտ անպարտ կ'արձակեն ամբաստանեալները։»

Երեսփոխան մը դիտել տուաւ թէ Պ. Բռմպ կը թշնամանէ երդուեալները։ Նախարարապետը յայտարարեց.

«Զուզեցի երդուեալներու առջեւ տանելու պատիւը ընել լրագրական պայքարի մը՝ որ «չանթաժ» մը փորձելու դիմակին տակ կը կատարուէր Նախարարապետին նկատմամբ։ Առաջին օրէն խնդիրը յանձնուեցաւ դատական իշխանութեան որ իր գործը կը կատարէ եւ պիտի յաջողի ճշմարտութիւնը երեւան հանելու։ Որովհետեւ չեն կրնար յարձակիլ նախարարապետին վրայ որ այս ժողովին մէջ պերճ է անձնական փառասիրութեան եւ իր ազգականները առաջ քշելու տենչին կասկածներէն, իր որդւոյն (Լոկար Բռմպ) վրայ յարձակելու ցածութիւնը կը գործեն։ Ոտքովս ետ կը մղեմ այդ ստութիւնները։ Կը խնդրեմ նաեւ Ժողովէն որ այսօր եւ վաղը վիճաբանի կրօնական քաղաքականութեան մասին եղած հարցապնդումներուն վրայ։»

Պ. Պէնեթ սա յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Պարզապէս կը դիտեմ թէ Պ. Նախարարապետը հոս եկած է ուրանալու երդուեալներուն իշխանութիւնը։ Բայց իմ առջեւս լարած թակարդին մէջ պիտի չինամ։ Ժողովը պէտք չունի դատաւորի դեր կատարել այս տեսակ խնդիրներու համար։ Իմ մասիս պարզապէս ըսի եւ կը կրկնեմ թէ Պ. Բռմպ մտադիր էր ոստիկանութեան վերատեսուչի պաշտօնը առնել Պ. Լէբինէն եւ յանձնել ներքին գործոց նախարարութեան ընդհանուր քարտուղար Պ. Լոկար Բռմպին։»

Ժողովը որոշեց այդ հարցապնդումը միւսներուն կարգը դասել եւ կրօնական քաղաքականութեան հարցապնդումներուն վիճաբանութեանը ձեռնարկել իսկոյն։ Նախ խօսք առաւ Կէրօ արբան եւ ըսաւ.

«Պ. Բռմպի այն չրջաբերականը որով նախկին միաբանութեանց անդամներուն կ'արգիլէ եկեղեցիի մէջ քարոզութիւնը, օրինաւոր չէ եւ հակառակ ալ է քանոնդրատային։ Արդէն, ընկերակցութեանց օրէնքին 16դ յօդուածին թերի մեկնութիւն մը տրուելով ուղած էին դատաստանի ենթարկել միաբանութեանց վերաբերող քարոզիչները, բայց դատարանները զանոնք անպարտ արձակեցին։ Ասոր վրայ Պ. Նախարարապետը յարմար դատեց դատականին տեղ վարչական միջոցներուն դիմել։ Պ. Բռմպ, իր չրջաբերականին մէջ, կրօնական միաբանութեանց կանոնագիրներուն 50դ յօդուածին եւ 1839ի հրամանագրին կ'ակնարկէ՝ թեմական կալուածներու մասին. բայց ատոնք բնաւ չեն վերաբերիր միաբանութեանց։ Պ. Բռմպ կ'ըսէ թէ 1901ի ընկերակցութեանց օրէնքը կը բռնաբարուի, սակայն պէտք է գիտնալ թէ քարոզելու իրաւունքը միաբանութիւններէն դուրս կը կատարուի եւ եպիսկոպոսէն միայն կախում ունի։ 1901ի օրէնքը չի կրնար գործադրելի ըլլալ աշխարհիկ հանգամանք մը ստացած մրցութական անդամի մը։ Այդ պարագան ենթակայ է հին կանոններու, որոնց տեղ ո՛չ նախարարապետը եւ ոչ ալ դատարանները կրնան նոր մը գնել։ Շրջաբերականին անսասողներուն դէմ ձեռք ա՛նուած ու առնուելիք միջոցները օրէնքի բռնաբարումներ են։»

Կ'իրօ արբան չարունակեց իր քննադատութիւնները։ Նիստը տակաւին կը չարունակէ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴՈՐՄԵՐ

Խորհրդարանին վիճաբանութիւնները.— Կրօնական միաբանութիւնները.— Պ. Բռմպի յայտարարութիւնը.— Լուրեր Բարեզի։

Բարիզ, 19 մայիս. — Նախարարաց Խորհուրդին այսօրուան նիստին մէջ որ Լիզէի մէջ կատարուեցաւ Պ. Լուպէի նախագահութեամբ, նախարարապետը ըսաւ թէ Երեսփ. Ժողովին այսօրուան գումարումին մէջ պիտի պահանջէ անմիջական վիճաբանութիւն կատարել՝ կրօնական միաբանութեանց վերաբերեալ եօթը կամ ութը հարցապնդումներու համար՝ 1901 օրէնքին կիրառումը, մատուռները, քարոզիչները, եպիսկոպոսներուն ընթացքը եւ վերջապէս ամբողջ կրօնական խնդիրը։ Կը յուսացուի որ Երեսփ. Ժողովը երկու նիստի մէջ աւարտէ այդ վիճաբանութիւնները։ Միւս հարցապնդումներուն համար որոնք կրօնական խնդիրներու չեն վերաբերիր, Պ. Բռմպ պիտի պահանջէ որ չարթուան մէջ օր մը յատկացուի ատոնց վիճաբանութիւններուն։

—Ելմտական նախարարը կը պատրաստէ 1904ի ելմտացոյցը որ առանց նոր տուրքի ու նոր փոխառութեան պիտի հաւասարակշռուի։ Այդ նպատակով առաջարկուած է պատերազմական, ծովային ու գաղթական նախարարութիւններէն որ գեղջէր ընեն իրենց ծախքերէն։ Պատերազմական նախարարութեան համար մանաւանդ, պարագայ մը կը ներկայանայ։ Այս տարի վիճակով առնուելիք նոր զինուորներուն թիւը, Ֆրանսայի վերագրուած ծնունդներու նուազման տագնապին հակառակ, այս տարի 15,000 հոգի աւելի է։ Ատոնց ամէնքն ալ եթէ զէնքի տակ կոչուին, տասերկու միլիոն ֆր.ի յաւելում անհրաժեշտ է զինուորական ելմտացոյցին վրայ։ Նախարարաց Խորհուրդը այդ մասին որոշում մը պիտի տայ։

—Լուրտի քայրայը, եկեղեցին ու յարակից չէնքերը կնքել ուզած էր ձեռնհասպաշտօնեան, բայց Թարպի եպիսկոպոսը յայտարարած էր թէ ատոնք իր թեմին կը վերաբերին։ Այդ մասին դատ բացուած ըլլալով, դատարանը եպիսկոպոսին իրաւունք տուաւ։

Սենք-Էթիեն. — Մարիսթ միաբանները որոնք Լուարի մէջ դպրոցական եօթանասունչինգ հաստատութիւններ ունին, աշխարհական տարազ հագան եւ կը շարունակեն ուսուցման գործը։

Պորտօ. —Տոմինիքէն Ռէնալ, Մատա, Բարպէ ու Բառանեավիրէ միաբանները չուզելով դուրս ելլել իրենց վանքերէն, ընդհանուր դատախազը պատժական ատեանին առջեւ դատ բացաւ անոնց դէմ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐՄԵՐ

Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի յարաբերութիւններ.— Աւեւտրական սենեակները.— Մերժուած օրինագիծ մը. — Էտուարտ Է.ի ուղեւորութիւնը։

Լոնտոն, 18 մայիս. — Անգլիոյ առեւտրական սենեակներուն պայքարը, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար, կը չարունակուի եւ կը տարածուի։ Նիւքէսլի առեւտրական սենեակին տարեկան գումարման մէջ նախագահը ճառ մը արտասանելով, պարզեց առեւտրական սենեակներուն ունեցած դերը միջազգային հաղորդութեան մէջ։ Նախագահը յայտարարելով որ երջանիկ է անգլիական ու ֆրանսական առեւտրական սենեակներուն միջեւ գոյացած մերձեցումին համար, ըսաւ թէ այդ հաստատութիւնները ամէնէն աւելի պէտք է աշխատին միջազգային խնդիրներու կարգադրութեանը։

—Լորտերու Ժողովը 39ի դէմ 48 ձայնով մերժեց օրինագիծ մը որ ձիարշաւներու տեղէն դուրս գրաւ բռնուիլը կ'առաջարկէր արգիլել, անասստողներէն առաջին անգամ տասը ոսկի տուգանք առնել, երկրորդին՝ 20 եւ երրորդին 50 ոսկի կամ վեց ամսուան բանտարկութիւն։

Գրիւսել.— Օսթանտի մէջ զրոյց կայ թէ Անգլիոյ թագաւորը, այս ամառ, Օսթանտ երթալով ալցելութիւն պիտի տայ Պէլճիքայի թագաւորին,

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐՄԵՐ

Վիլհելմ Բ.ի ուղեւորութիւնը.— Իտալիոյ եւ Վատիկանի յարաբերութիւնները.— Եօժենի նախկին կայսրուհին։

Հռոմ, 18 մայիս.— Վիլհելմ Բ.ի այցելութենէն ի վեր տեսակ մը թուլացում կը նշմարուի Վատիկանի ու Իտալիոյ յարաբերութեանց միջեւ։ Երկու կողմն ալ աւելի հաշտարար տրամադրութիւններ ցոյց կը տրուին։ Իտալիոյ թագաւորը Ֆիորէնցա ու Վենէտիկ այցելած պահուն Ֆիորէնցայի արքեպիսկոպոսը՝ մոնսէնեոր Միսթրանձէլօ եւ Վենէտիկի Պատրիարքը կարտինալ Սարթօ մեծ փութկոտութիւն ցոյց տուին իրենց յարգանքները մատուցանելու Իտալիոյ թագաւորին։ Այդ փութկոտութիւնը ընդհանուր ուշադրութեան արժանացաւ եւ նոյն իսկ լրագրիները ըսին թէ հաշտութեան նշան մըն է Պետութեան եւ Եկեղեցիին միջեւ։

—Եօժէնի նախկին կայսրուհին թէեւ Հռոմ կը գտնուի, սակայն Իտալիոյ արքունիքէն եւ Վատիկանէն ոչ ոքի հետ տեսնուած է, ինչպէս ծանուցուեցաւ։ Միայն փափաք յայտնեց տեսնուելու Մաթիէօ կարտինալին հետ որուն նամակ մը յանձներ է՝ Պապին մատուցուելու համար։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԴՈՐՄԵՐ

Բացում Խորհրդարանի. — Թագաւորը եւ մայր-թագուհին.— Ֆահանգառը։

Մատրիտ, 18 մայիս. — Ալֆոնս ԺԳ. թագաւորը, ընկերակցութեամբ մայր-թագուհիին ու արքայական ընտանիքի բոլոր անդամներուն, այսօր առաջին անդամ ըլլալով, Խորհրդարանի բացումը կատարեց։ Մառի Բրիտթին մայր-թագուհիին ներկայութիւնը չատ նշանակալի էր։ Միշտ թագաւորին քով կը գտնուէր, միւնոյն ամսոսկանին տակ։ Կասեքա իր երկկի թիւին մէջ կը հրատարակէ արքայական հրամանագիր մը, որուն համաձայն, չքադրամ մը պիտի կոխուի, ի յիշատակ խնամակալութեան չրջանին։ Թագաւորը հաստատուն ու յատակ չեչտով մը կը կարդայ բանախօսութիւն մը, ուր ըսկըզբան լաւատեսութիւն ցոյց կուտայ ու ակնարկութիւն կ'ընէ կուսակցութեան մը նոր յաջողութեանց։ «Ձեր մէջ գալով, կ''ըսէ Ալֆոնս ԺԳ., առաջին անդամ ըլլալով բանալու արքայական Խորհրդարանը, իմ խոր հաւատքս կը յայտնեմ Սպանիոյ ապագայ զարգացման ու բարգաւաճման նկատմամբ։ Տրուած ըլլալով այն աղնիւ տենչանքները որոնք ձեզ ոգեւորող բարոյական եւ նիւթական յառաջդիմութեան ու բարւոքման կը ձգտին, այս Խորհրդարանը ապահովութիւն կը ներշնչէ թէ իմ թագաւորութեանս սկզբնաւորութիւնը իր ետեւէն պիտի բերէ փառաւոր վերածնութեան դարաշրջան մը աղգային կեանքին մէջ, բոլոր դասակարգերուն զործօն աջակցութեամբ։ Ըստ ասիկա կ'ամրապնդէ Սպանիոյ հաւատարմութիւնը Հռոմի նկատմամբ։ Այն քահանայապետը, որ ամբողջ աշխարհի հիացումը գրաւելով կը կառավարէ Եկեղեցին եւ որուն կապուած եմ որդիական ու յարգանքի կապերով, Սպանիոյ նկատմամբ մեծ հոգածութիւն ցոյց տուած է միշտ, իր բարոյական խաղաղութեան համար։» Թագաւորը աւելցուց թէ կրօնական միաբանութեանց կանոնագիրը բանակցութեանց առարկայ դարձած է եւ թէ ի մտոյ պիտի կարգադրուի եկեղեցիին ու քաղաքային վարչութեան օրէնքներուն համաձայն։ Գալով Մարոքի խնդրին, Թագաւորը ըսաւ. «Մեր յարաբերութիւնները օտար աէրութեանց հետ, կը չարունակեն սիրալիր մնալ. Մարոքի ներկայ կացութիւնը ամրապնդած է եւրոպական տէրութեանց համամտութեամբ այդ երկրին հողային ամբողջութեան պահպանման ու անկախութեան, եւ Սպանիոյ համերաշխ ընթանալուն նկատմամբ, իր ալիրիկեան հողային ստացուածքներուն տեսակէտով։» Թագաւորը յետոյ թուեց այն օրինագիծերը, զորս կառավարութիւնը մտադիր է Խորհրդարանին ներկայացնել։

ՍՈՄԱԼԻԼԱՆԴ

Պ. Պոտրիքի յայտարարութիւնները.— Հապճեպական գործակցութիւն.— Զօրավար Մաննինկի տրուած հրահանգները։

Լոնտոն, 18 մայիս.—Այսօր, կէս օրէն յետոյ, Երեսփ. Ժողովին մէջ, Սոմալիլանտի զինուորական գործողութեանց վերաբերեալ հարցումներու պատասխանելով պատերազմական նախարար Պ. Պոտրիք ըսաւ թէ անգլիական կառավարութիւնը տակաւին չէ ստացած զօրավար Մաննինկի մանրամասն տեղեկագիրը։ Սակայն զօրավարը մայիս 6 թուով կը հաղորդէ զրոյցի մը չրջիլը որուն համաձայն, Հապչիխատանցիները հարաւակողմէն կը յառաջանան եւ արդէն իսկ Թշնամութեանց ձեռնարկած են Մատիլլայի յառաջապահներուն հետ։ Հետեւաբար՝ Մատիլլայի կուսակիցներուն ստուարմասը դէպի հիւսիսակողմ մղուած է։ Բանի մը օրէ ի վեր, թշնամին ներկայութիւնը չի նշմարուիր Կալատիի անգլիական բերդերուն չրջակայքը։ Նկատի առնելով փոխադրութեան դժուարութիւնները, անգլիական կառավարութիւնը հրաւիրած է զօրավար Մաննինկը, իր զօրքերը համախմբելու համար Պոտոթլի մէջ եւ այդ կէտը իբր խարիսխ ընդունելու իր զինուորական գործողութեանց։ Ատիկա ամէնէն նպաստաւոր խարիսխը պիտի ըլլայ հապէներու հետ գործակցութեան։ Այս վերջիններուն յառաջխաղացումին պատճառաւ, զօրավար Մաննինկի արտօնուած է ատեն մը ալ կայան մը պահել կալատիի մէջ, պայմանաւ որ պարէ ու փոխադրութեան միջոցներէ զուրկ չմնայ։ Զօրքերու համախմբումի մասին կառավարութեան կողմէ զօրավար Մաննինկի տրուած այս հրահանգները համաձայն են նոյն զօրավարին կարծիքին, որուն խորհուրդ հարցուած էր նախապէս։ Այդ հրահանգները փոփոխութիւն մը չեն ներմուծեր կառավարութեան ընթացքին մէջ։

ՆՈՐ ՊԱՏՈՒԱՇԱՆ ՄԸ

Ընտանիքի մայրերուն համար.— Պ. Բիոյի առաջարկը.— Մնուցիներու նուազութեան համար նոր դարման։

Բարիզ, 18 մայիս.— Բօթ տ'Օրի ծերակուտական Պ. Բիօ նոր պատուանշան մը հաստատելու համար առաջարկ մը կ'ընէ։ Այդ պատուանշանը ընտանիքի մայրերուն պիտի տրուի։ Պ. Բիօ նամակ մը ուղղելով նախարարապետ Պ. Բռմպի, կարգ մը պատճառներ առաջ կը բերէ այդ պատուանշանին հաստատման համար։ Աւելորդ այդ նամակը։ «Մնունդներու նուազութեան տագնապը, որ մեր երկրին վրայ կը տիրէ, ազգային վտանգ մըն է։ Չեմ դադրիր այդ վտանգը մատնանիշ ընելէ գիտութեան մարդոց, եւ բնաւ խնդչենք չպիտի զգամ այդ խնդիրը ուսումնասիրելու համար կոչում ընել Խորհրդարանի անդամներուն, որոնք հանրային չարը պաշտպանելու կոչում ունին։ Հանրային կարծիքը այսօր հանրային իշխանութիւններէն կը պահանջէ թէ՝ նիւթական եւ թէ բարոյական սջակցութիւն։ Վերջերս ելմտական նախարարին զրկած նամակիս մէջ կը նշանակէի այն նիւթական միջոցը, զոր բաղխթիւ զաւակներու տէր ընտանիքի հայրերուն տալու պարտաւոր ենք։ Թէ՝ Ծերակոյտին եւ թէ ծնունդներու նուազութեան ոչ-խորհրդարանական յանձնաժողովին մէջ ուրիշ միջոցներ ջատագովեցի։ Այսօր, կը համարձակիմ ձեզի դիմելու, պարոն նախարարապետ, դէմ ձեռք բերելու համար բարոյական աջակցութիւն մը՝ զոր մերինին պէս վարչութիւն մը Ֆ պարտի ընձեռել ընտանիքի մայրերուն։ Կառավարութիւնները որոնք հին գործաւորը կը պատուեն պատուանշանով մը, երբ այդ բարի աշխատաւորը կատարած է իր պարտքը եւ գլուխ հանած է իր ընկերական պարտականութիւնը՝ երկար տարիներու միջոցին, պէտք չէ զանց ընեն նաեւ կինը պատուելու։ Անիկա չէ ընկերկած մայրութեան պարտքերուն առջեւ. ամէնէն գեղեցիկ ու մեծ ծառայութիւնը մատուցած է։ Արդարասիրութիւն մը չէ՝ անոր երախտիքը ճանչնալ։ Կը յուսամ թէ, Պարոն նախարարապետ, պիտի հաճիք հաւանիլ որոշում մը տալու ի մասին մապաւէնի մը ու խաչի մը նուիրման մայրերուն, երբ ձեր նախորդները չվարանեցան պանոնք կախելու Ջրնանկիրներու, ազատարարներու եւ մարմնամարզիկներու լամպակին վրայ։ Այս վերջինները լաւ ծառայութիւններ կը մատուցանեն Ֆրանսայ. Հա՛ բ սպետութեան իրաւունք ունինք քաջալերելու անոնց եռանդը։ Մեր ընտանիքի մայրերը ոչ նուազ արժանի են մեր հոգածութեան. երկրին պարտքն է վարձատրել անոնց անձնուիրութիւնը։»

ԼՐՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Տիկին Պալիկեի խոյզ.— Խուզարկուութիւն մը.— Կարեւոր նամակ մը։

Բարիզ, 19 մայիս.— Լիոնէն հեռագիրը կը հեռագրեն.— Նանսիի մէջ ձերբակալուած Պալիկէի կինը որ հոս ձերբակալուեցաւ, տակաւին Նանսի չէ փոխադրուած։ Ոստիկանութիւնը փոխադրութիւնը յետաձգեց, վասն զի անոր ներկայութեանը կ'ուզէ խուզարկութիւն կատարել Տիկին Պալիկէի քովը, որ վերջերս մեռաւ, ընակարանին մէջ։ Ոստիկանութիւնը իմացաւ որ այդ կինը՝ տիկին Ռիոյ հիւանդանոց փոխադրուած միջոցին բան մը որ կարգ մը թուղթեր կան իր բնակարանին մէջ զորս պէտք էր այրել, եթէ զի եթէ ձեռք անցնին, բանտ կամ նորդեն զինքը։ Նախ այդ խօսքերուն կարեւորութիւն չէր տրուած, հիւանդութենէն տկարացած ուղեղի մը արդիւնք համարուելով, բայց տիկին Պալիկէի ձերբակալութենէն ետքը մասնաւոր կարեւորութիւն մը ստացաւ։ Ընդհանուր դատախազի օգնականը ու ոստիկանութեան պաշտօնեաները կատարեցին խուզարկութիւնը։ Գտան նամակ մը որ նախկին ուղղուած էր նոյն կնոջ որդւոյն՝ Ֆիլիպ Բիթալի, նոյնչէս մեռած երեք ամիս առաջ։ Այդ գրութեան մէջ նամակագիրը որ անշուշտ Պ. Պալիկէն է, կը խնդրէ Ֆրիցէն որ հաճի իրեն տեղեկագիր մը տալ Պանի եւ Բիէր-Շաթէլի ամրոցներուն մանագիտական մասին վրայ։ Նամակը Ֆրանսայի հարաւային արեւելեան կողմի զինուորական կայաններու ձեռնարկած մը չինութեանց մասին։ Նամակը սապէս կը վերջանայ.—«Ամրոցներուն վերաբերեալ տեղեկութեանց համար կրնայ դիմել... (Տոս կայ սպայի մը անունը) յանդգնութիւն պիտի ըլլայ երեւան հանել)»։ Այս խուզարկութեան արդիւնքը Նանսի հեռագրուեցաւ։

Ներքին Լուրեր

Սէլամլրի արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին նոյն մզկիթի գնայ փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթ աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. Պալատը դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուին Աւստրիոյ դեսպանը ու առաջին թարգմանը, Գերմանիոյ դեսպանատան գործակատարը ու առաջին թարգմանը, Ռուսիոյ դեսպանը, կինը, երեք աղջիկները, որդին ու երկրորդ թարգմանը, Պէլճիքայի դեսպանը, Պէլճ

բաղձանքին համաձայն ընթացքի մը հետեւել։

Բեռբեր Լոյտ կ'ըսէ թէ Վասիլի Զայրունկի Սոֆիայի թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցեր է նախարարապետ Բեդրով զօրավարին հետ, որ յայտարարեր է թէ նոր դահլիճը զանազան կուսակցութիւններէն եւ ոչ մէկին բաղձանքներուն պիտի ծառայէ, այլ իր բոլոր ջանքերը պիտի նուիրէ ընդհանուր խաղաղութեան պահպանմանը, գերիշխան Պետութեան՝ օսմ. կառավարութեան միշտ հնազանդ գտնուելու եւ կարեւոր գործերու բարւոք վարչութեանը. նաեւ պիտի աշխատի որ Պուլկարիա յառաջդիմէ տնտեսական եւ առեւտրական տեսակէտով։

Ֆրեմտենպլաթ, Պուլկարիոյ նոր նախարարութեան վրայ խօսելով, կը յայտարարէ թէ Պ. Բեդրով միշտ հաւատարիմ ու հպատակ գտնուած է գերիշխան Պետութեան՝ օսմ. կառավարութեան. ուստի նախարարութեան պաշտօնին կոչուելովը անուշտ պիտի աշխատի աւելի ամրապնդելու օսմ. կառավարութեան եւ իշխանապետութեան բարւոք յարաբերութիւնները։

Նովոյէ Վրեմիա Պալքանեան թերակղզիին մէջ խաղաղութիւնը ապահովելու համար զօրաւոր երաշխաւորութիւն մը կը նկատէ նոր նախարարութեան կազմութիւնը։ Կը յայտարարէ նաեւ թէ Բեդրով զօրավարին պաշտօնի կոչուիլը անգամ մը եւս պիտի աւելցնէ իշխանապետութեան հաւատարմական զգացումները իր գերիշխան Պետութեան նկատմամբ։

Թան ու Տեպա ալ կ'ըսեն թէ Պուլկարիոյ նոր նախարարութեան ընթացքը խաղաղասիրական է եւ մանաւանդ նախարարապետ Բեդրով զօրավարը ու Տոքերին գործոց նախարար Պ. Բեդրով ի վաղուց անտի միշտ հաւատարմական զգացումներ կը տածեն Վեհ. Սուլթանին նկատմամբ։ Ուստի ատոնց պաշտօնի կոչուելէն սա կը հետեւի թէ Պուլկարիա խոհական քաղաքականութեան մը կը հետեւի։

—Ֆէրտինանտ իշխանը իր ներկայութեանը ընդուներ է Սոֆիայի զինուորական հրամանատար Պոպչէվ զօրավարը։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՍՊԱՏԱԿՆԵՐԸ.— Աթէնքէն կը գրեն թէ այն տանջալոր թափառաշրջիկ Պուլկարները որոնք անցեալները հեռլէն կառավարութեան կողմէ ձերբակալուած էին իբրեւ կասկածելի, Ցունաստանէն արտաքսուեր են։ Ատոնք կիրակի օրը, Լոյտի շոգենաւով օտար երկիրներ աքսորուեր են։

—Ցունաստանի ներքին գործոց նախարարութիւնը, կ'ըսէ Լ. Հերըլդ, Լարիսայէն ու Թրիխալայէն պաշտօնական տեղեկութիւններ ստացած է թէ հեռլէն ոստիկանութեան խիստ հսկողութիւններուն հետեւանքով, ապարդիւն մնացած են Պուլկարներու բոլոր ջանքերը՝ ապաստանութիւններ կազմելու համար։

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵՆՑ ԻԼՄՈՒԽԱՊԻՐՆԵՐԸ.— Զեռնհաս պաշտօնատունը որոշեց որ ոչ-իսլամ ազգերու ազգաներուն վերաբերեալ ամուսնութեանց իլմուխապէրները զերծ ըլլան դրոշմաթուղթի տուրքէն։

ԾԽԱՀՈՏԻ ՌԻՖԻՐԻՆ անցեալ ամսուան հասոյթը եղաւ 19,900,000 դրուշ, անցեալ տարուան նոյն ամիսէն 2,200,000 դրուշ աւելի։

ՊՐՈՒՍԱՑԻ ՆԱՀԱՆԳԻՆ ՄԷՋ Սու Սըղբլըք գետը մաքրելու եւ նաւագնացութիւն կատարելու համար, ինչպէս յայտնի է, մենաշնորհ տրուեցաւ Տիլավէր Փաշաղատէ Բէյուֆ պէյի։ Պայմանագրութեան համաձայն, Բէյուֆ պէյ հարկ եղած երաշխաւորութեան գումարը յանձնեց Օսմ. Պանքային, որով պայմանագրութիւնը եւ յանձնառութեան տուրը փոխանակուեցան առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան եւ Բէյուֆ պէյի միջեւ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ մէջ նոր կազմուելիք հեծելագունդերուն համար հարիւր երկու զինուորներ հոս պիտի ղրկուին Դ. զօրաբանակին հրամանատարութեան կողմէ։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌԸ ծանոյց Զ. զօրաբանակին հրամանատարութեան որ Պաղատատի ժողովրդեան դաւակներէն պէտք եղած թուով ուսանողներ ընդունուին տեղւոյն զինուորական Իտաթէ վարժարանը, որպէս զի Պաղատատի ժողովուրդէն ալ բժիշկներ ու դեղագործներ հասնին։

ՆԱՀԱՆԴՆԵՐԻ մէկ քանին ձեռնհաս պաշտօնատունէն արտօնութիւն խնդրեցին՝ նորէն գանձել քիլէի ու կենդինարի տուրքը եւ գոյանալիք հասոյթը յատկացնել հանրային կրթութեան զարգացման համար ըլլալիք ծախքերուն։ Զեռնհաս պաշտօնատունը ընդունելի դտաւ այդ առաջարկութիւնը եւ ծանոյց որ հասոյթի ուրիշ աղբիւր մը գտնուի, վասն զի երկրագործութեան զարգացմանը նպաստելու համար է որ նոյն տուրքը ջնջուած է։

ԱՅՏԸՆԻ կուսակալ Բեամիլ փաշա, Լորեքչաթի օրը, պաշտօնական համազգեստով իտալական Սարտինիա զրահաւորը գացեր ու փոխադարձ այցելութիւն տուեր է Անոնածձի դեր-Յոլակալին։ Զրահաւորը թնդանօթներ արձակեր է՝ կուսակալին մեկնելու պահուն։ Իզմիրի զինուորական հրամանատար Թէվֆիզ փաշա ալ Սարտինիա զրահաւորը երթալով մեւնոյն պատիւներով ընդունուեր է։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ Ընկերութիւնը որոշած է Պրուսայի, Էնկիւրիի, Ատանայի, Այտընի ու Գոնեայի նահանգաց եւ Իզմիտի գաւառին մէջ հաստատուած իր ճիւղերուն գործառնութիւնները քննել տալ եւ նոյն նահանգներուն մէջ հարկ եղած տեղերը նոր ճիւղեր հաստատել։ Այդ նպատակով Ընկերութեան պաշտօնեաներէն Պիանքի էֆ. ու Անմէտ Ռէֆիզ պէյ Այտընի, Գոնեայի ու Պրուսայի նահանգները ղրկուած են եւ նորատունկեան Միւքայէլ էֆ. ալ, ինչպէս ծանուցինք, Էնկիւրի, Ատանա ու Իզմիտ։ Ընկերութիւնը խնդրած է ձեռնհաս պաշտօնարանէն որ նոյն տեղերու ճարտարագէտները հարկ եղած դիւրութիւնները ընծայեն իր այդ պաշտօնեաներուն։

ՌՈՒՍԻՈՅ Մարիա Վլատիմիրովնա մեծ դքսուհին, զոքանչ Ցունաստանի թագաւորին որդւոյն՝ Նիքոլա իշխանին, այսօր Շբանճարս զբօսանաւով Վասիրէն կ'անցնի Աթէնք երթալու, ուր ներկայ պիտի գտնուի իր աղջկան՝ Էլէն մեծ դքսուհիին ծննդաբերութեանը։ Ռուսիոյ դեսպանը, քանի մը պաշտօնեաներու հետ, Թերեց պանկանաւով այս առտու կանուխ Սեւ ծովի բերանը գնաց, դիմաւորելու Մարիա Վլատիմիրովնա մեծ դքսուհին։

—Բանկալթիի ռուսական հիւանդանոցին հաստատման 29րդ տարեդարձին առթիւ, երէկ առտու հանդիսաւոր պատարագ մատուցուեցաւ եւ գոնարանական աղօթքներ կարդացուեցան։ Ներկայ էին Ռուսիոյ դեսպանատան ու հիւպատոսարանին բոլոր պաշտօնեաները։ Եկեղեցական արարողութիւններէն ետքը հիւանդանոցին պարտէզին մէջ սեղան մը տրուեցաւ ներկաներուն։ Բաժակներ պարպուեցան Ռուսիոյ կայսեր ու կայս. գերդաստանին անդամներուն համար։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատունը, ամսոյս վերջերը, Թարապիոյ ամբարանոցը պիտի փոխադրուի։

ԻՐԱՒԱՐԱՐԱԿԱՆ յանձնաժողովին անդամներէն Ֆրանսայի ելմտական նախկին նախարար Պ. Բայեօ, երէկ իրիկուն, Բարիզ ուղեւորեցաւ եւրոպական կառախումբով։ Զուիցերիոյ դաշնակցային Խորհուրդին նախկին նախագահ Պ. Ատոր ալ, այսօր, կը մեկնի Բէսսթէնֆէի շոգենաւով։ Պէլճիքայի նախկին նախարարապետ Պ. Պէրնաէրթի մեկնելու օրը դեռ յայտնի չէ։

—Պ. Պ. Բայեօ ու Ատոր, առջի օրը, Սէրքլ տ'Օրիանի մէջ սեղան մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան Ֆրանսայի դեսպանը ու կինը, Պ. Պէրժէ, տ'Արնու կոմսը, Պ. Պէրնաէրթ եւ այլն։

ՍԱՄՈՍ կղզիին մէջ, անցեալները, երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը զգացուեր է՝ ստորերկեայ սրսռումներով։

ԺԱՆՏԱԽՈՏ.—Առողջապահական Խորհուրդը տեղեկանալով որ ամսոյս 3ին Աղեքսանդրիոյ մէջ ախտէ մը ժանտախտ մեռած մարդ մը գտնուած է, ամսոյս 6ին ալ դարձեալ նոյն ախտին մէջ ժանտախտ ուրիշ դէպք մը պատահած է եւ թէ մայիս 7ին Աղեքսանդրիոյ քաղաքին մէջ նորէն երկու դէպք եւ հիւանդանոցին մէջ ալ երկու մահեր պատահած են, որոշեց Աղեքսանդրիոյ ժամանումներուն համար սահմանուած 48 ժամուան քարանթինն մայիս 8էն սկսեալ հինգ օրուան բարձրացնել։ Նաեւ եգիպտական միւս ծովեզերքներու ժամանումներն ալ 48 ժամուան քարանթինայի ենթարկել, ապահովումներով։ Միանգամայն գործադրել մուկերու ջնջման կանոնագիրը։

—Բարիզի մէջ գումարուելիք առողջապահական միջազգային համաժողովը պիտի զբաղի ժանտախտին դէմ ձեռք առնուելիք միջոցներով։ Նաեւ զանազան համաժողովներու կողմէ տրուած որոշումները կանոնագրութեան մը վիճակին պիտի վերածէ։

ՍԿԻՒԴԻ մետրապոլիտ Տ. Ֆիրմիլիան որ Կ. Պոլիս կը գտնուէր, երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։ Մեկնելէ առաջ այցելութիւն տուաւ Ցունաց Ս. Պատրիարքին եւ Սերպիոյ ու Սեւ Լերան դեսպաններուն։

ՄԱՆԻՍԱՑԻ մէջ, անցեալ երեքշաբթի առտու հրդեհ ծագելով, եօթը խանութներ այրեր են։ Եղած վնասը երեք հազար ոսկիի չափ է։

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՑՐԻԷԻ ժամանակացոյցը ամսոյս 20ին պիտի փոխուի եւ նոր շոգենաւերը նոյն օրը պիտի սկսին երթեւեկել։ 48 թիւը որ 47ին նման է, քանի մը օրէն Կ. Պոլիս կը ժամանէ։

ԻԶՄԻՏԷՆ կը հեռագրեն թէ Ատաբազարի երկաթուղիի կայարանին պահպանն էյուպ զէնք պարպած ըլլալով կայարանի պաշտօնեային դէմ, ձերբակալուեր է։

ԵԼԱԿ ՈՒ ԿԵՌԱՍ.— Երէկ, Լիմին Լօնիւի մէջ 3863 կողով եւակ ծախսուեցաւ՝ օսմանեանին օխան 3½–4¾ դրուշի եւ եւրոպականը՝ 83–112 փարայի։ Կեռասի Ա. տեսակը՝ 62–84 փարա եւ ստորին տեսակը՝ 24–49 փարա։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.—Բուսմէլիի երկաթուղեայ պարտաթուղթերու 200դ. վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի 19)1 յունիս, 1903ին, ճիշտ կէսօրին, Հանր. Պարտքի վարչութեան շէնքին մէջ, հրապարակաւ եւ Օսմ. Պանքային մասնակցութեամբ։ 2—5

7)22 մայիս 1903

ԱՆԳԻՐԸ

Ու եղաւ որ հարց ըլլայ թէ ինչո՞ւ Զատկին հաւկիթը կը ներկուի.— կ'ըսէք, Անգիր Դայրուբեան նոր տպուած Բ. հատորի ութերորդ տետրին մէջ գրուած է։

Դիմել առ Վահան վրդ. Պարիզակցի, Պաղատատեան գրատուն, Պոլիս, Սուլթան Համամ, թիւ 14։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է նաեւ Միւթէսարիֆի աստիճան շնորհել Բաղ. Ժողովոյ անդամներէն Տէ-Միրճիպաշեան Սեպուհ, Սէթեան Միհրան եւ Սաաքեան Մկրտիչ էֆ.ներու։ Դարձեալ, Հաշուակալութեան դիւանի անդամ Խրտրեան Դրիգոր էֆ.ի ամսականին վրայ յաւելում մը եղած է. նոյնպէս ամսականի յաւելում եղած է Բաղ. Ժողովոյ հանգուցեալ անդամներէն Զաչան Իլիաս էֆ.ի որդւոյն՝ Տիգրան էֆ.ի՝ որ արտաքին գործոց նախարարութեան դիւանին մէջ պաշտօն ունի։ 300 դրուշ ամսական յատկացուած է նաեւ Բաղ. Ժողովոյ հանգուցեալ անդամ Սուեփան փաշի աղջկան՝ Օր. Մաթիլտ Ֆէրուխանի։

—Վանայ Առաջնորդական Տեղապահ Տ. Սահակ եպիսկ. Բագրեւանդեանէ հեռագիր մը եկած էր Պատրիարքարան, որ իր պաշտօնէն հրաժարած ըլլալը կը յայտնէր։ Միւս կողմէ, տեղւոյն Բաղ. Ժողովէն ալ գանգատագիր մը հասած է Պատրիարքարան՝ Տ. Սահակ եպիսկոպոսի դէմ, ուրիշ եկեղեցականի մը ղրկուիլը խնդրելով։

—Վանայ Երտմեան վարժարանի յարելեանը կատարելու համար տեղւոյն մէջ Ցանձնախումբ մը կազմուած էր։ Այդ Ցանձնաժողովը յատուկ գրով մը Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը հրաւիրած է, որպէս զի Պոլսոյ մէջ ալ մասնախումբ մը կազմուի եւ դրամական նուէրներ հասցուին Յորելեարին, այս կերպով վարժարանին ալ նիւթական նպաստ մը ըլլալու համար։

—Դատաստանական Խորհուրդը գումարուեցաւ երէկ Պատրիարքարանի մէջ, առժամեայ նախագահութեամբ Տ. Դնէլ Ծ. Վրդ. Գալէմքեարեանի, եւ ամուսնական խնդիրով զբաղեցաւ։

—Ս. Պատրիարքը առաջնորդութեամբ Բարթող էֆ. Թէլեանի եւ Մկրտիչ էֆ. Մելիքեանի, երէկ Գումգարուի Մայր եւ Լուսաւորչեան վարժարաններն այցելեց, եւ բոլոր դասարաններն աչքէ անցընելով, մէկ քանի դասարաններու մէջ տեղի ունեցած դասաւանդութեանց ներկայ գտնուեցաւ, եւ ուսանողներուն ինչ ինչ հարցումներ ըրաւ իրենց ուսմանց մասին։ Ն. Սրբազնութիւնը աղջկանց վարժարանի մէկ սրահին մէջ առաջնորդուելով, հոն պատասխրութիւններ եղան եւ աշակերտուհիներէն մէկ քանին ճառախօսութիւններ ըրին։ Ս. Պատրիարքը գոհ մնաց թէ՛ վարժարանին ընթացքէն եւ թէ՛ իրեն եղած ընդունելութիւններէն։

—Տրապիզոնի Առաջնորդը ասկէ առաջ տեղացիներէ էթմէքճեան էֆ.ն՝ հանրային գործերու մասնակցելէ դադրեցուցած էր, եւ այս որոշումը բաւական վիճաբանութիւններու եւ թեր ու դէմ հրատարակութիւններու առիթ տուած էր։ Էթմէքճեան էֆ. Պատրիարքարան բողոքած ըլլալով իրեն մասին տրուած այս որոշման դէմ, խնդրոյն քննութիւնը յանձնուած է Նուսուֆեան Տիգրան էֆ.ի։

—Եգիպտոսի Առաջնորդ Տ. Յովսէփ եպիսկ. կը գրէ Պատրիարքարան թէ՝ երեք տարիէ ի վեր քահանայագործութենէն դադրեցուցուածՏ.Փարիզ քահանայ Զէնֆիրճեան խնդրագրով մը իրեն դիմեր է, խնդրելով որ արտօնութիւն տրուի իրեն, գոնէ մէկ անգամ Ս. Պատարագ մատուցանելու եւ հաղորդութեան արժանանալու, նաեւ բաւարարուի իր ապաշխարութիւնը։

—Ուսումնական Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը։ Ս. Պատրիարքը Նպաստից Ցանձնաժողովոյ նստին աւարտումէն վերջ անձամբ նախագահեց Խորհրդոյ նստին։ Ն. Սրբազնութիւնը վարժարանց վիճակին վրայ ընդհանուր տեսութիւն մը ընելէ վերջը, պէտքը յիշեց լրացուցիչ դասընթացքի եւ բարձրագոյն նախակրթարանաց ուսմանց մասնաճիւղ մը պատրաստութեան, ինչպէս կանոնագիրը եւս նախատեսած էր այս պարագան։ Ն. Սրբազնութիւնը դիտեց նաեւ թէ հարկ էր աւելի պարզաբանել ազգ. վարժարանաց ուսումնական, նիւթական եւ տեսչական մասերուն, ինչպէս նաեւ պաշտօնէից ընտրութեան, հրաժարման եւ վարձատրութեան վերաբերեալ կանոնագրին տրամադրութիւնները, եւ հրաւիրեց Խորհուրդը ուսումնասիրել զանոնք եւ յաւելուածական կանոնաց ծրագիր մը պատրաստել եւ ներկայել։ Խորհուրդը լսելէ յետոյ Ն. Սրբազնութեան այս նիւթերուն վրայ պարզած ընդհանուր տեսութիւնները, կատարելապէս համամիտ, որոշեց ըստ այնմ տնօրինել պարտուպատշաճը։— Որովհետեւ դպրոցական տարւոյն լրանալուն գրեթէ երկու ամիս կը մնար, Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ վարժարանաց չրջանաւարտներու եւ ուսուցչական ընտրելեաց քննիչ յանձնաժողովներու կազմութեան խնդիրները, եւ յետ խորհրդակցութեան որոշեց մայրաքաղաքիս վարժարանաց ուսուցչաց մասին մատուցած յայտագրին նկատմամբ, Ազգ. Վարչութեան հրահանգն ստանալէ ետքը իր գործ դնել պարտ ու պատշաճը։— Ս. Պատրիարք Հայրը՝ Ս. Համբարձման տօնին առթիւ յառաջիկայ հինգշաբթի օր հանդերձեալ ըլլալով Ս. Պատարագ մատուցանել Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի մատրան մէջ, Խորհուրդը իր կողմէ պատուիրակ կարգեց անդամներէն Բէրէքսէտէեան Պողոս եւ Կարապետեան Պետրոս էֆ.ները ներկայ գտնուելու համար նոյն հանդէսին։— Խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ Թօքգարուի եւ Մարբեար Եէնի Մահալլէի ազգ. վարժարանաց վերաբերեալ խնդիրներով։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԱՂՏԱՏ, 17 Ապրիլ

Նախկին Առաջնորդ հանգուցեալ Դաբրիէլ Վրդ. Անոյշեան մեծ պատուով մեկնելէ յետոյ, թափուր մնացած է առաջնորդական աթոռը։ Թէեւ ընտրութիւնը Դամասկոսի համակրելի տեսուչին վրայ էր, բայց երկար ձգձգումներէ վերջ հեռագիրը աւետեց Կրօնական Ժողովին մէկ որոշումը թէ Տ. Վահան Բէշիլեան վրդ.ը Առաջն. Փոխանորդ կարգուեցաւ։ Սոյն որոշման վրայ, անմիջապէս միահամուռ ձայնով հեռագրուեցաւ թէ «Ձեր որոշած վարդապետն ընդունելի չէ. կա՛մ Տ. Վահան Յակոբեանը կա՛մ Սերովբէ վարդապետ Սամուէլեանը»։ Այս վերջինը ընտրուած է տեղս գալ պաշտօնավարել։

Երկար սպասումներէ յետոյ, վերջապէս երկու օր առաջ հեռագիր մը տեղս հասաւ ծանուցանող թէ «Տ. Վահան Ծ. Վ. Յակոբեանը պաշտօնի անցաւ. Սերովբէ վարդապետն յարմար չտեսնուեցաւ. իսկ Վահան վրդ. Բէշիլեան ճամբորդել կը պատրաստուի»։ Այս հեռագիրը տխուր տպաւորութիւն մը թողուց տեղւոյս հայ համայնքին վրայ։ Անմիջապէս Բաղ. Ժողովը միաձայն հաւանութեամբ հեռագրեց թէ անկարելի է ընդունիլ սոյն որոշումը։

Պատրիարքարանի կը մնայ Պաղտատցիներուն ընդունելի եկեղեցական մը ղրկել, կա՛մ Մաղաքիա եպիսկ. Տէրունեանը որ երկար ժամանակ առաջնորդութիւն ըրած է տեղս եպիսկոպոսանալէն առաջ եւ հիմա անպաշտօն կը գտնուի Երուսաղէմ եւ կա՛մ Սերովբէ վարդապետը։

Տեղս երկու վիճակաւոր քահանաներ կան՝ չհամոզ եւ ագէտ։ Առաջնորդին մեկնելէն յետոյ ասոնք աւելի շտապեցին իրենց քահանայական չհամատակութիւնները՝ որոնցմէ մէկը կու գանք հրատարակել։ Ս. Զատկի Խթման Պատարագի ժամանակ պատարագիչ Հայրը մոռցած էր Սուրբ Սկիհը Սեղանէն իրեն յատուկ տեղը դընել. երբ Վերաբերումի ժամանակը հասաւ, միւս քահանան որ արդի առաջն. Փոխանորդն է, գնաց Սկիհը վերցնել որ աւաղ, անյայտացած էր. սկսաւ չորս կողմը նայիլ, վերջապէս Սեղանին վրայ նշմարելով զայն, բարկութեամբ մէկ ձեռքով վերցուց եւ դրաւ իր տեղը, քիչ մակէն բաներ մը մռլտալով պատարագիչ քահանային վրայ, առանց մտածելու թէ տաճարի մը մէջ կը գտնուի։ Բարեպաշտ ժողովուրդը տեսնելով այս դայթակղական դէպքը, չկրցաւ հանդուրժել եւ կամաց կամաց սկսաւ ցրուիլ եկեղեցիէն։

Վերջապէս ամփոփելով, կը խնդրենք Ս. Պատրիարքէն որ յարմար ու արժանաւոր եկեղեցական մը ղրկէ տեղս, այս անպատեհութեանց առաջքը առնուելու համար։ Հ. ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս նկատելով որ Հիւանդանոցիս ընդհանուր պատսպարելոց թիւը 1100ը անցած է եւ հետզհետէ կը չարունակէ աւելնալ այնքան խճողմամբ, որով ոչ միայն տեղւոյս եւ խնամոց մասին բազմաթիւ դժուարութիւնք կը ծագին, այլ մանաւանդ ներկայ սահմանային եղանակին զանազան հիւանդութեանց պատճառն պատճառ կ'ըլլայ, կը փութայ ներկայիս խնդրել գաւառաց Դեր. Առաջնորդներէն եւ մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդներէն ու աղքատաց խնամակալութիւններէն, որպէս զի գէթ ժամանակի մը համար դադրեցնեն ամէն դասակարգի անձանց պատսպարութեան համար խնդրանք, եւ ջանք ի գործ դնեն տեղական միջոցներով պատսպարել եւ խնամել տալ յանձնարարելը, մինչեւ որ յառաջիկային կարելի ըլլայ այս մասին հարկ եղած կարգադրութիւնն ընել։ (Կնիք)

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍՔԱՆՏԻՆՈՒԻ)

ՍԹՈՒՌՈՒՄ, 22 մայիս.—Պառն Ֆոն Պէք-Ֆրիիս, Բարիզի դեսպանատան խորհրդականը, Կ. Պոլսոյ չուէշ-նորվէկեան դեսպան անուանուեցաւ։

ՎԻԵՆՆԱ. — Աւստրեւնգարական Պուտաբէսթ, Հապսպուրկ ու Մանեէթ մարտանաւերէն առաջինը Բալամաթա ժամանեց եւ միւսներն ալ Իզմիրի նաւահանգիստը։

ԲԱՐԻԶ.— Էլիզէի մէջ, այսօր, գումարուած նախարարաց Խորհուրդին առնն Պ. Բոմպ հաղորդեց Ալժէրիոյ կուսակալին առաջարկած միջոցները՝ Ալժէրիոյ ու Մարոքի սահմանագլուխին ապահովութիւնը երաշխաւորելու համար։ Խորհուրդը ընդունեց այդ միջոցները զորս անհրաժեշտ դատեց։

ՀՌՈՄ.— Այս առտու երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեցան Մալէրնոյի, Աւելլինոյ, Պենէվենթոյի եւ Նարոլիի մէջ։ Վնաս չկայ։

ԲԱՐԻԶ.— Հրամանագիր մը պատժի կ'ենթարկէ Բուարիէ հարիւրապետը զինուորական հրապարակախօսութեան մը պատճառն խստիւ քննադատած ըլլալուն համար նախարարութիւնը։

ԻՍՄԱԻԼԻԱ.— Մայիս 11էն 26 Սիւէզի ջրանցքէն անցած նաւերուն թիւն է 111 եւ գոյացած հասոյթը՝ 3,020,000 ֆր։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 22 մայիս.— Այսօր աւարտեցաւ Հանրիի այրիին կողմէ Ռէյնաքի դէմ բացուած դատը։ Վճիռը հինգշաբթի օրը պիտի արձակուի։

ՎԻԵՆՆԱ.— Կը հերքուի այն զրոյցը թէ Սերպիոյ թագաւորը մօտերս այցելութիւն պիտի տայ Աւստրիոյ կայսեր։

ՀՌՈՄ.— Խորհրդարանին արձակուրդէն առաջ ինը ելմտացոյցեր կան քննարկելիք։ Այդ պատճառով հարկ եղած է յետաձգել տուրքերու թեթեւացուցման խնդիրը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բէքիէէն կը հեռագրեն թէ կայսերական հրամանագիր մը կը հրամայէ իշխանութեանց՝ հարկ եղած բոլոր միջոցները ձեռք առնել՝ Զինու մէջ օտարականներու պաշտպանութեանը համար։

ՊԷՐԼԻՆ.—Բարքաքէն կը հեռագրեն թէ Վենեցուէլայի կառավարութիւնը դերմանական դեսպանատան յանձներ է 316,263 ֆրանք ոսկեդրամ, իբրեւ վեցերորդ մասնավճար, ստորագրած դաշնագրին համաձայն։

ԼՈՆՏՈՆ.— Եոհաննէսպուրկէն կը հեռագրեն թէ հանքատէրերը հետզհետէ բընակիչներ կը հանեն, ոսկեհանքերուն մէջ աշխատելու համար։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 9 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	ՃՃ	Ր5 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	ՃՃ	07 ½
Ամէնէն վար գին	»	ՃՃ	03
Բուսմէլիի Երկաթուղի գոց.	ֆր.	124	25
Ամէնէն բարձր գին	»	124	75
Ամէնէն վար գին	»	124	25

ԲԱՑՈՒՄ 10 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Բ. Դ.	ՃՃ	08
Բուսմէլիի Երկաթուղի	ֆր.	124	50
Շիրբէթի Թալբէէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քոէտի Ժէնէրալ Օթմ.		—	—
Պօս. Օթմ. Շանմ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	35
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	10
» ժուիանս		1	70
» պարտաթուղթ		492	—
Քարափ Գ. Պոլսոյ		491	50
Թրանսվալ		125	—
Քրէտի Ֆոնսիէ էժիբսիէն		266	50
Լավրիոմ		83	50
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		13	35
« պարտաթուղթ «		527	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 ¾
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիորդ.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	17	21
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Բալ եմբէրիտ	»	20	10
Քրիմիից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	03
Մէճիտիէ	»	—	—
Բուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	3	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 22 Մայիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	92 06
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.	59 75
» » » Դ. բաց.	20 —
» » » Դ. գոց.	19 87
Օսմանեան Պանքա	12 75
Ռուսական 1890	— —
Հելլենական 5 %	42 50
» Մոնոբոլ	44 50
Պուլկարական 1888	91 —
Էժիպտէն իւնիֆիէ	106 75
Տօմինիալ	105 —
Թրանսվալ	4 81
Այտին երկաթուղի	14 87
Փոխանակագիր	25 37 ½

ԲԱՐԻԶ, 22 Մայիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	82
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	բաց. Ղրշ.	20	22
	գոց. »	20	25
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	22	45
Օսմ. Դայս. Պամքա	ֆր.	597	—
Օսմանիէ	»	—	—
Բուսմէլի երկաթուղի	»	126	50
Օսմ. Մարսաուսն	»	480	—
Օսմ Ռէժի	»	274	—
Բրիսիմիթ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1079	—
Իտալական Ռանթ	»	102	85
Սպանիական արտաքին	»	89	05
Թրանսվալ	»	124	—
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	175
Դրամազեղ	»	—	—

ՎԻԵՆՆԱ, 22 Մայիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	70
Բուսմէլի երկաթուղի	»	118	50
Օսմ. Ռէժի	»	217	—

ՊԷՐԼԻՆ, 22 Մայիս

Ռուպլը	ֆր.	—	—
Բուսմէլի երկաթուղի	»	121	60
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	60
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	25	275

ՊՐԻՒՍԷԼ, 22 Մայիս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		20	07
Բուսմէլի երկաթուղի		122	—

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԵՐԿԵՐ

Շեհնեբու Եերէին եւ արսաֆին մասերու ինչպէս եւ պաստանայի յատուկ Ա.ժան, տոկուն, հոտ չունին, դիւրագործածելի, կրակի եւ ջուրի կը դիմանան Պոլսոյ մէջ միակ կեդրոնատեղին՝

Կալաթա, Ինայէթ խան, թ. 80

7—26 Դ. ԱՌԷՄԵԱՆ

ԱՌ ՆՈՒՎՕ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Տ, ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Սեկի ձամի փողոց, թիւ 55

Ցիչեալ վաճառատան մէջ կը գտնուի պատի թուղթեր, վարագոյր, սթօր, ոսկեզօծ չրջանակներ, եւլն. եւլն.։

Գիները խիստ դիւրամատչելի են։

3—52

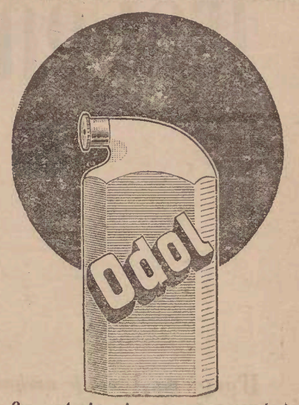

Բացարձակապէս ապայոյցուած է թէ Օտոլը լաւագոյն ծանօթ արտադրութիւնն է, բերնի եւ ակռաներու մաքրութեան համար։ 437.—

ՀԱՍՏԱՏԵԼ 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱՐՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

ԵԱՆԻ ԳԱՐԵՁՔԱՏԱՆ ՎՐԱՑԻ ՅԱՐԿԸ
(Ֆէլը Զպուրքէնոյ գէմէ)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնական, դէմքի ձեւաւ

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483·42 ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիր. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարման դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինաեէթ խանի դէմը, Վ.ոյվոտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ. Դրամարկղներ վարձու տալէ զատ, որոնց առաւելութիւնները արդէն գնահատուած են հասարակութեան կողմէ, Օսմ. Պանքային Պոլսոյ ու Բերայի մասնաճիւղերը, չափաւոր վճարումի մը փոխարէն, կ'ընդունին նաեւ պահելու համար՝ ծրարով, տուփով, անտուկով, կապոցով կամ կնքուած պահարաններով արժէքաւոր առարկաներ, զորս կը պահեն իրենց ամրաչէն սենեակներուն մէջ (Զէթուուտի չինութիւն)։ Այս սենեակները ամէն երաշխաւորութիւն կ'ընծայեն գողութեան եւ հրդեհի վտանգներուն դէմ։ Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին ալ կ'ընդունի այդ տեսակ ի պահ դրուած առարկաներ՝ միեւնոյն ապահով պայմաններով։

3—10

Լ'ԻՒՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.

76 միլիոն ֆրանք

Կեդրոնական վարչութիւն Բորիզ, Բէլթէյէ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վոյվոտա, Լօքանտա խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Քէֆտի Լիոնէ։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Որ ամէն երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քանպրիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Սուլթանիա	8843	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Միրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուրանի	7269	Նէբպուրկ	161

Դիմել առ. ՀՈԼԼ և ՍԻՆԷՐ Joly et Seagor

Մէյմանէթլի խան, թիւ. 6, 7, 8. Ղալաթիա, Բարա Մուսթաֆա փողոց։ 258

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Գլասգոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օգնեաւք։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամսէգ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Գեանորուս	3000	Բէբա	2250
Ֆարոս	3000	Մէֆինբա	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարճօթիս	2500	Գիւլէա	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուէթլի խան ՀԷՏՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ. Սէյմ Սգրիգ Լիվրբուլ։

194

ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

ՄԱՔՈՒՐ եւ ՋԱՇԱԿԱՒՈՐ ԿԵՐՊՈՎ ԿԸ ՏՊՈՒԻՆ

ԹՈՒՐՔԵՐԻՆ, ՀԱՅԵՐԻՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱՐԷՆ

ԼԵԶՈՒԻՆԵՐՈՎ

ՀԱՆԴԷՍՊԵՐ, ՏԵՏՐԱԿՆԵՐ, ՄԱՇԱԶԴՆԵՐ, ՀՐԱՒԻՐԱԳԻՐՆԵՐ, ՆԱՄԱԿԱԳԼՈՒԽՆԵՐ, ԱՅՑԱՔԱՐՏԵՐ, ՔԱՐԹ-ԱՏՐԷ ՆԵՐ եւ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԵՆ

ԱՄԷՆ ՕՐ ՄԻՆՉԵՒ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ

ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է ՏՊԱՐԱՆԸ

ԳԵՍՊԱՂԷ ԳԺԳՈՒՇ ՁԷ ՔԵՐԱԳԱՌՆԱՐ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելէ։ Ան դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	12,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ընդհանուր ճեղիչ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՈՐ ՐԷՔԲԷՆ

Ընդարձակ մանրամասնութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, հին մաքսատան տեղը, գործակալութեան գրասենեակը։ 524

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Ն Ի ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 ֆր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 ֆր. Տոմսային ճիւղ 15,264,915 ֆր.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՒԼ

Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Հաճօրուլօ խան, 52—56.

Լիազօր ճեղկալացուցիչ Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

Ծանօթ.—Դաւառներու մէջ լուրջ և գործունեայ գործակալներ կ'ընդունուին։

ԲՈԼՈՐ ԵՐԱԽՏՑՔ ՍԿԱՆՑ ԿԸ ՀԱՆԵՆ

Անիկայ որոշեալ ժամանակի մը մէջ տեղի կունենայ, սակայն անոնցմէ շատերը՝ սաստիկ ցաւօք և անհանգստութեամբ կը հանեն։ Ուստի պէտք է տրուիլ մանուկներուն,

Շիշերու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է։

SCOTT'S EMULSION

որոնոր ակայ հանած ատենին՝ բոլոր ցաւերէ և աղէտներէ զանոնք կը փրկէ։

ԸՍՊՕԹԻ ԲԵՂԵՐՈՒԹԻՒՆ,

տղայական վիշտերու համար՝ շատ կարեւոր տղայական դեղ մըն է. անոնց կատարեալ առողջութիւն կուտայ և զանոնք նոյն վիճակի մէջ կը պահէ։ Թող ձեր զաւակները առողջ և զօրաւոր մեծնան շնորհիւ

ԸՍՊՕԹԻ ԲԵՂԵՐՈՒԹԻՒՆ։

Բոլոր դեղատերերը և դեղագործները կը ծախեն։

24

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻԴԻ

ՄԻԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋՕՐԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՍԱՆԴԱԼՈՎ

SANTAL MIDY

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻԴԻ

Անվնաս. կը ջնջէ ժշգահան, փլուզեր, Ներարիւռները, 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսուքները. յոյժ աղդեցիկ է միդանցքի հիւանդութեանց մէջ, միդանց քարորոքման, արիւնամիզութեան, առանց միջացաւ պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անդուստ և ուրիշ դեղերու հետ խառն սանդալները։

Ամեն քաբսիւլ ՄԻԴԻ անունը կը կրէ։

Ամեն դեղատուներ

A.

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔԲՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ նամբան

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂՄԵՐԻՆ

Գանանչիոյ k նեռեւեայ անունը պարունակող պիտակով ստեր

NDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԷՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Ընդարձակ Հրլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեռսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գօմս	1497	Գօգօ	1011	Մալմօ	724	Բօգարիս	186
Ալէքթ	3607	Գօնկօ	2906	Գրօտնս	1695	Մարէնկօ	2273	Մարքօ	1113
Անմէլօ	1541	Գորսս	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիբիս	1735
Արիոսգօ	2271	Ցիտս	4311	Հիտալկս	1581	Միքատս	3557	Միլվիս	1193
Գասանս	1822	Ցօմինս	937	Հինաու.	3720	Միլս	1057	Մրէբս	1200
Գորոտինս	1264	Ցուրս	2383	Հօրադիս	3600	Մօնդէպէլլս	1735	Թասսս	1328
Գրավս	1076	Ցրարս	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիլնս	841	Ցինամս	504	Իսկս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Գրֆֆալ	4431	Էպրս	2464	Իտանս	5540	Օհիս	4100	Թօլէտս	1470
Դէյրս	1671	Էլտորատս	1520	Ցիւնս	1080	ՕնՆարիս	4036	Թօրբիտս	487
Գալիբաս	1337	Էրազս	1841	Քէլսս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ցիտս	954	Քօլբինս	2307	Քալէրմս	1637	Վասրս	1914
Գազս	1094	Ցինլանտ	1828	Քօլնս	1700	Քօլս	510	Վօլս	1289
Զիքակ	2729	Ցլամինկս	849	Լէս	1053	Ռիալթս	2229	Վօլցուրնս	2396
Սիսէրս	1831	Ցրանչիսքս	4582	Լէբանոս	2272	Ռինալտս	1663	Եէտս	1850
Գլիս	2697	Ցալիէս	3060	Լիվրնս	1643	Ռօլլս	1613	Զէրս	1200
Գոլորատս	4235	Ցիդանս	1243	Լօրէնցս	3191	Ռօմէս	1789		

Վասքս չ-գենուը, նաւապետ Կլին, ը՝դհանուր վաճառքով Հրլէն հոս հասած է,

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼԷ ԵՆԵՌԶՕՏ

Թ. 23—24 Բուլուլ Մելէք խան Ղալաթիա 377

COMP RUSS

Navigation à Vapeur et de Com

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Գշ. 6/19 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Դշ. 7/20 Իզմիր, Բիրէ. Աղեքսանդրիա, ժ. 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցութ. Եղեքսանդրիէն (Բորդ-Սայիտ, Ե. Ֆա. Գէրուա, Թարապուլուս-Շամ.

Եշ. 8/21 Մէվասատրոլ ժամը 1ին միջօրէ առաջ։

Ուր. 9/22 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէն առաջ։

Շբ. 10/23 Տարտանէլ, Այնորոզ, Մեր. Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Գէրուա, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Ներ. սանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԷԱՆ եւ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ

Ն. ԲԱԳԷԼ եւ ԸՆԿ.

ՕԳԱՍՏՈՍԱՍ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Մայիս 25ին Միսկիրէի, Անս. եկեղ.

ՄԵԿՆՈՒՄԱՆԵՐ

Մայիս 26ին Միսկիրէի, Ղ. Մարսիլ.

Ճամբոյր ուղղուած Բարոն Հաճեան

Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Բարոն 75 ֆրանք։ Տեղեկութիւնք հարցուցէք Գալաթիոյ Թոփ Հանէ Գրասենեակը։ 516

ՖՐԻՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ եւ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող օգ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ցլավիա	[illegible]
Ամէնեան	10500	Եմիրիզիզ	[illegible]
Գէսպրիան	10500	Արզժ.ըն	[illegible]
Լանքասդրիան	9000	Ալմէրիան	[illegible]
Ցիլատէլֆիա	9000	Արապիան	[illegible]
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	[illegible]
Ֆօրնիան	8000	Անտալուզիան	[illegible]
Գասդոնիան	8000	Ալգաշիրն	[illegible]
Ցիրմինիան	8000	Լէսպիան	[illegible]
Ֆալէրնիան	3700	Մինեռ	[illegible]
Վավօնիան	3700	Օբորդ	[illegible]
Ցլամինիան	3700	Լիսպօն	[illegible]
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Լիվրբոյ մաքսատունը հանելու համար, որոնց հրահանգը գրկել չդրեցուն ժամանակէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմեցէք առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՈՆՏԷՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ մաքսատան դէմ տեղ։

600

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի (46)

ՓՈՐԹԻՆԷ ՏԻՐ ՊՈՒԱՆՈՒԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԺՕՐԺԷԻ ՇԱՀԱՏԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ս

Մաքսիմ որոշումը տուաւ, բայց չատ դժկամակութեամբ. նամակը առաւ զբոսպանը դրաւ ճարտարութեամբ, այնպէս որ մօրեղբայրը բան մը չնշմարեց։

Միւնոյն ձեռքով երկարեց հողմահարը եւ սրուակը՝ զոր Ալիս առաւ, չնորհակալ ըլլալով պերճախօս ակնարկով մը։

—Բարենիշ մը պիտի տամ քեզի, քեռորդիս, ըսաւ Պ. Տորժէր ծիծաղելով։ Կէս ժամ մը պահակի պէս անցընել նուռգատեարի մը առջեւ, արժանաւոր բան մըն է. կ'արտօնեմ քեզ երթալ հանդչիլ ու սկսառ մը ծխել։ Ապահով եմ թէ չատ փափաք ունիս ծխելու։

—Բայց ոչ, մօրեղբայրս, ըսաւ Մաքսիմ այնուժամ, որ կը ջանար միջոց մը գտնել Ալիսի հանդէպ ունեցած իր դժուարին կացութիւնը փոխելու։ կը նախընտրեմ ուխտ խաղալ։

—Կեղծաւոր, բանդ գնա։ Լաւ ծուղակը պիտի իյնաս, եթէ ընդունիմ։ Ապահով եղիր։ Զորս հոգի կայ խաղացող, որով քեզ ազատ կը կացուցանենք այդ տարհապարհակ աշխատութենէն։ Գնա մատենադարանին մէջ սիկառ ծխէ, մանչս։ Մէջտեղի սեղանին վրայ տուփ մը պիտի գտնես, զոր Հավանայի իմ թղթակիցս վերջին թղթատարով ղրկած է ինծի։

Ամէն ինչ Մաքսիմի դէմ կը դառնար։

Ալիս կը տեսնէր որ հայրը իր ծրագրին մեղսակից կը դառնար առանց գիտնալու, ու աղերսող նայուածքներ կ'արձակէր քուղէնին վրայ։

Մաքսիմ արիութիւն չունեցաւ դիմադրելու, ու յամրաբար յառաջացաւ դէպի այն սենեակը, ուր ակամայ կը ղրկէին զինքը, սիկառ ծխելու համար։

Վիներին հեռը տանելու դաղափարը լղացաւ, մանկամարդ աղջկան իր վրայ դրած դժնդակ պարտաւորութիւնը չկատարելու համար։ Ապահովաբար Վիներին գաղտնիքին իրազեկ ընել չէր ուզեր. այդ պարագային՝ մանկամարդ աղջիկը չպիտի զարմանար, եթէ Մաքսիմ ետ կենար Պ. տը Բարնոէլի նամակը բանալէ Վիներիի առջեւ։

Այնուհետեւ, Մաքսիմ իր բարեկամին ներկայութիւնը պատրուակելով՝ կրնար նամակը վերադարձնել, առանց բանալու զայն. յետոյ գաղտնաբար նամակը պիտի սահեցնէր քուղէնին ձեռքին մէջ, որ պիտի ստիպուէր զայն առնել ու պահել։

Բայց Ալիս կարծես կռահելով այդ խաղը, երիտասարդ արկղակալին կողմը ուղղուեցաւ, որ վառարանին քովէն չէր հեռացած. չատ ոգեւորեալ խօսակցութեան մը բռնուեցաւ անոր հետ։

Մաքսիմ անդիմադրելիութիւնը չունեցաւ ընդդիմելու այդ խօսակցութիւնը, որ իր բարեկամին իղձերը կը լրացնէր։

—Պահ, ըսաւ Մաքսիմ մտովի, այնպէս պիտի հաւատացնեմ Ալիսի թէ իր հրամանները կը գործադրեմ, ու պիտի բաւականանամ մօրեղբօրս սիկառները ծխելով։ Բառորդէ մը սրան պիտի դառնամ, ու անկիւն մը քաշելով Ալիսը, նամակը իրեն պիտի յանձնեմ։

Ան պիտի ենթադրէ որ լաւ նշան մըն է ատիկա. մէյ մը չպիտի անցնի նամակին վրայ նայիլ, անոր բաց կամ գոց ըլլալը հասկնալու համար. գրպանը պիտի դնէ զայն, եւ երբ մինակ մնայ այս իրիկուն իր սենեակին մէջ ու տեսնէ թէ ձեռք չեմ դպցուցած նամակին, պիտի հաճայ թէ չեմ ուզած ընդունիլ իր առաջարկը... այն ատեն ուզածին պէս թող չարժի։

Այս եղրակացութեան վրայ, մտատնդարան մտաւ, Հավանայի թղթակցին ղրկած տուփին մէջէն ընտիր սիկառ մը առաւ, վառեց զայն եւ կաչիէ մեծ թիկնաթոռի մը մէջ թաղուեցաւ, լաւ կրակի մը առջեւ, որ զուարթ ճարճատիւններով կը վառէր։

—Այդ դիրքը չատ նպաստաւոր էր երազանքի. ուստի սկսաւ երազել։

Առջի գիշերուան արկածները եւ այդ իրիկուան ամէնէն փոքր միջադէպերը իր փակ աչքերուն առջեւէն անցան կարգաւ. այնպէս թուեցաւ իրեն թէ բոլոր այդ դէպքերը իրարու զօդուած էին խորհրդաւոր կապով՝ զոր չէր նշմարեր տակաւին։

Յետոյ միտքը ինկաւ Պ. տը Բարնոէլի նամակը։

Ինչ էր խորհրդը զայն բանալու։

—Եթէ Ռոպէր իր յանցաւոր ըլլալը գրած ըլլայ, ճշմարիտ ծառայութիւն մը պիտի մատուցանեմ Ալիսի, խնայելով անոր՝ այդ տխուր խոստովանութիւնը կարդալ, մրմնջեց Մաքսիմ։ Այո՛, լաւ գործ մը կատարած պիտի ըլլամ այդպէսով. բայց չեմ յուսար որ Ալիս այդ մասին ընդունայնարար ըլլայ ինծի։ Այդ աղջիկները այնքան արտառոյց են որ, մանաւանդ Ալիս։ Ո՞վ պիտի կրնար ենթադրել թէ Ալիս խօսք պիտի տար, առանց խորհուրդ հարցնելու հօրը եւ իբր խորհրդակից պիտի ընտրէր զիս։ Իր սիրահարին նամակը կարդալէ յետոյ այրել, մեղապարտ բան մը պիտի ըլլար. արդարեւ գեղեցիկ պարտաւորութիւն մը։ Իր հօրը դիմելու էր Ալիս։ Իրաւ է որ իր հայրը չի կրնար անաչառ իրաւարար մը ըլլալ, որովհետեւ Պ. տը Բարնոէլի վրայ լաւ համարում չունի ամէն պարագայի մէջ։ Եթէ ճշմարտութիւնն ալ ըսեմ, դարձեալ պիտի դատապարտէ զայն. եւ եթէ հաւատամ որ Բարնոէլ խոստովանութիւններ ըրած է, պիտի հաւատայ իմ խօսքիս։

Այն ատեն Վիներիի բաղդը պիտի փոխուէր։

Այս վերջին նկատումը ինքնին կը բաւէր Մաքսիմը կասեցնելու այդ կէտին վրայ, որովհետեւ մեծապէս կը հետաքրքրուէր իր բարեկամին շահերովը։

Մաքսիմ սկսաւ խորհիլ այն բարեբաստիկ հետեւանքներուն վրայ, որոնք առաջ պիտի գային օրիորդ Տորժէրի դարձէն, անպատեհ սէրէ մը բուժուած։ Անգամ մը որ համոզում գոյացնէր թէ Պ. տը Բարնոէլ անարժան մարդ մըն էր, աւելի խոհական զգացումներու անձնատուր պիտի ըլլար, ու չպիտի ուզէր վիշտ պատճառել հօրը, մերժելով ամուսնանալ պարկեշտ մարդու մը հետ։

Արդ, ակներեւ էր թէ Պ. Տորժէրի ամուսնական ընտրելին էր Վիներին, մանաւանդ որ Ալիս համակրանքով, գերբեթէ գորովով խօսած էր արկղակալին վրայ։

—Եթէ կարենամ նպաստել Պ. տը Բարնոէլը անոր մտքին մէջէն վտարելու դործին, մրմնջեց Մաքսիմ, այդպէս բար մարդ մը պիտի երջանկացնեմ, որովհետեւ ինչ որ ալ ըսէ այդ Վիներին խենթի պէս սիրահարած է Ալիսի։ Թերեւս երկուքն ալ երջանիկ ըլլան, բայց ինչ որ Վիների լաւագոյն ամուսին մը պիտի ըլլայ եւ սիրելի քուղէնս ի վերջոյ պիտի գնահատէ անոր յատկութիւնները։ Այդպէս է, բայց ինծի չդղրդանամակ մը բանալ... նոյն իսկ նամակին տիրոջ հրամանով... դժնդակ բան է։ Մնաց որ չէ կարելի ենթադրել թէ Բարնոէլ իր նամակին մէջ խոստովանած ըլլայ իր գողութիւնը։ Այդ կարգի բաներ չի խոստովանիր մարդ։ Ալիս չատ միամիտ է, եթէ կը հաւատայ որ անիկա պէտք կը զգայ իրեն խոստովանելու։ Նամակը խճողուած ըլլալու է յանկարծական սիրոյ արտայայտութիւններով, անողոք հօր մը պատճառաւ իր ունեցած վիճակին վրայ տղբուններով, բայց չեմ յուսար որ ամենափոքր խոստովանութիւն մը պարունակէ։ Եւ երբ կարդամ բոլոր այդ զգայնիկ ու մնոտի խօսքերը, ապաւեալի պիտի չուարիմ. որովհետեւ խղճի պարտք պիտի նկատեմ Ալիսի յանձնելիք նամակ մը՝ որ անոր գլուխը պիտի դարձնէ. բայց ստիպուած եմ այդպէս ընելու, քանի որ խոստացած եմ, նորէն առջի գաղափարիս դառնալով՝ եւ պիտի կենամ նամակը բանալէ։

(Շարունակելի)